

KHOA HỌC & PHÁT TRIỂN

CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA BỘ KHOA HỌC & CÔNG NGHỆ

BÁO ĐIỆN TỬ: [HTTP://KHOAHOCPHATRIEN.VN](http://KHOAHOCPHATRIEN.VN)

Lợi ích của Quỹ Phát triển KH&CN: Bằng chứng sống từ một doanh nghiệp

5 Chôm chôm tróc Đồng Nai trước nguy cơ bị xóa sổ

6 KS Nguyễn Thị Nguyệt: “Bà mẹ cứng đầu” của những chiếc máy biến áp

NATIF tìm giải pháp đầu tư phát triển công nghiệp hỗ trợ

Ngày 10/8 tại Hà Nội, Quỹ Đối mới công nghệ quốc gia (NATIF) phối hợp với Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) tổ chức hội thảo “Thực trạng và nhu cầu đổi mới công nghệ trong các doanh nghiệp công nghiệp hỗ trợ (CNHT) Việt Nam”. Tham dự hội thảo có Chủ tịch Hội đồng Chính sách KH&CN quốc gia Hoàng Văn Phong, Thứ trưởng Bộ KH&CN Trần Quốc Khánh, đại diện Bộ Công Thương và các doanh nghiệp.

Tại hội thảo, nhiều ý kiến phản ánh thực trạng khó khăn của doanh nghiệp trong việc tiếp cận nguồn vốn và các ưu đãi, mặc dù các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp CNHT đã được xây dựng.

Cụ thể, từ năm 2015, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 111 về phát triển CNHT, trong đó đưa ra các chính sách ưu tiên hỗ trợ về nghiên cứu và phát triển ứng dụng chuyển giao công nghệ, phát triển nguồn nhân lực, thị trường và ưu đãi thuế để khuyến khích các doanh nghiệp trong lĩnh vực CNHT phát triển, nhưng doanh nghiệp hiện chưa tiếp cận được. Cục Ứng dụng phát triển công nghệ đã điều tra tại 200 doanh nghiệp, kết quả cho thấy có 51 doanh nghiệp có nhu cầu đổi mới công nghệ.

Theo Thứ trưởng Trần Quốc Khánh, NATIF được thành lập với chức năng cho vay, hỗ trợ vốn cho các tổ chức, cá nhân và doanh nghiệp nghiên cứu chuyển giao, đổi mới và hoàn thiện công nghệ. Để NATIF có thể hỗ trợ hiệu quả cho các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực CNHT, đáp ứng nhu cầu của doanh nghiệp cũng như sự nghiệp CNH-HĐH của đất nước, cần làm rõ thực trạng chính sách và nhu cầu đổi mới công nghệ cho các doanh nghiệp CNHT của Việt Nam và xác định các lĩnh vực trọng tâm.

PƯƠNG NGUYỄN

SẢN PHẨM NGHIÊN CỨU KHOA HỌC:

Tốt+rẻ+xấu = ế

- Công nghiệp hỗ trợ chưa đáp ứng nhu cầu thiết kế
- Nhiều sản phẩm bắt chước, thiếu sáng tạo
- Khách hàng thích đẹp hơn tốt và rẻ

XEM TRANG 8-9,14

Sinh viên lớp DH13A8 tạo dáng D Trường Đại học Mỹ thuật công nghiệp trong giờ học.

Ảnh: Lê Hằng

**TRANH LUẬN VỀ CHỨNG NHẬN NHÃN HIỆU “BÚN BÒ HUẾ”:
Nhìn từ quyền lợi người tiêu dùng**

Chia sẻ của ông Nguyễn Thanh Bình – Giám đốc Trung tâm Phát triển tài sản trí tuệ, Cục Sở hữu trí tuệ.

Lựa chọn khôn ngoan của chính quyền tỉnh Thừa Thiên - Huế

Góc nhìn của TS Lê Thị Thu Hà - giảng viên Đại học Ngoại thương. (Xem trang 3, 5)

Công nghệ chữa “bệnh già” cho xích tùng cổ Yên Tử

12

15

Mất tài sản trí tuệ khi nhân viên nghỉ việc

Lâm Đồng tập trung cho công nghệ về rau, hoa, cá nước lạnh

Ngày 9/8, Đoàn giám sát Ủy ban Thường vụ Quốc hội làm việc với UBND tỉnh Lâm Đồng về hiệu quả thực hiện chính sách, pháp luật về phát triển khoa học và công nghệ (KH&CN) nhằm thúc đẩy công nghiệp hóa, hiện đại hóa giai đoạn 2005-2015 và định hướng phát triển giai đoạn tới, trong đó chú trọng đẩy mạnh công nghiệp hỗ trợ và cơ khí chế tạo. Phía Bộ KH&CN có Thứ trưởng Trần Quốc Khánh tham dự. Theo báo cáo của UBND tỉnh, trong 10 năm qua, KH&CN đã có nhiều đóng góp cho sự phát triển của Lâm Đồng. Việc ứng dụng các tiến bộ KH&CN giúp tăng năng suất và chất lượng một số giống cây trồng, vật nuôi có ưu thế như chè, cà phê, rau, hoa, cây dược liệu, lợn, bò, thủy sản... Đối với các vùng kinh tế trọng điểm gồm Đà Lạt và vùng phụ cận, các đề tài, dự án KH&CN tập trung nghiên cứu và chuyển giao công nghệ trong lĩnh vực rau, hoa, cá nước lạnh ứng dụng nông nghiệp công nghệ cao, xây dựng nền sản xuất hàng hóa quy mô lớn đáp ứng nhu cầu xuất khẩu.

VÔ LAN

Dùng polymer cải tạo đất bạc màu Tây Nguyên

Viện Hóa học vừa triển khai thành công đề tài "Ứng dụng polymer thân thiện với môi trường trong canh tác nông, lâm nghiệp khu vực Tây Nguyên". TS Nguyễn Thanh Tùng - chủ nhiệm đề tài - cho biết, nhóm nghiên cứu đã xây dựng 5 mô hình ứng dụng thành công hai loại polymer AM - 1 và PAM để cải tạo đất, chống xói mòn, bạc màu đất, góp phần tăng năng suất cây trồng từ 10-15%, quy mô 5ha/mô hình. Các loại cây đang được ứng dụng là cà phê, hồ tiêu và cao su. Quy trình công nghệ này đã được chuyển giao cho Trạm khuyến nông Chư Sê.

THANH HÀ

Hoàn thiện công nghệ sản xuất hydroxit nhôm cao cấp

Phòng thí nghiệm trọng điểm công nghệ lọc hóa dầu vừa hoàn thiện dự án nghiên cứu hoàn thiện quy trình công nghệ sản xuất hydroxit nhôm hoạt tính dạng uớt từ nguồn nguyên liệu của Việt Nam. Từ đây, dây chuyền sản xuất nhôm hydroxit với công suất trên 20.000 tấn/năm cũng được thiết kế chế tạo. Từ công nghệ, dây chuyền thiết bị này, hơn 1.500 tấn nhôm hydroxit đạt tiêu chuẩn Nhật Bản đã được sản xuất thành công. Dự án được Hội đồng KH&CN cấp nhà nước nghiệm thu ngày 9/8.

MINH CƯỜNG

TPHCM phát động cuộc thi Ý tưởng sáng tạo trẻ 2016

Trung tâm Phát triển KH&CN trẻ phối hợp với Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam TP. Hồ Chí Minh (TPHCM) tổ chức cuộc thi Ý tưởng sáng tạo trẻ TPHCM lần thứ tám năm 2016 với chủ đề "Chinh trang và phát triển đô thị TPHCM". Đối tượng dự thi là thanh - thiếu niên Việt Nam từ 6-35 tuổi, đang sinh sống, học tập và công tác ở trong nước hoặc nước ngoài. Nội dung ý tưởng dự thi phải đảm bảo tính mới, sáng tạo, có khả năng ứng dụng, tập trung vào việc góp phần chinh trang và phát triển đô thị TPHCM, cụ thể là: Cải tạo các tuyến kênh, rạch; di dời và tổ chức lại cuộc sống của người dân đang sống trên kênh, ven kênh, rạch, di dời nhà ở lấn chiếm làm hình thành nhiều khu dân cư tự phát...; xây dựng, cải tạo, sửa chữa các công trình hạ tầng, hệ thống chiếu sáng, tăng diện tích cây xanh, mảng xanh; giải quyết ùn tắc giao thông, giảm ngập nước, giảm ô nhiễm môi trường.

Thí sinh có thể lựa chọn một trong hai hình thức dự thi là ý tưởng sáng tạo hoặc ý tưởng online. Thời hạn đăng ký ý tưởng dự thi là hết ngày 20/9/2016. Nơi đăng ký: Trung tâm Phát triển KH&CN trẻ, số 1 Phạm Ngọc Thạch, phường Bến Nghé, quận 1 - TPHCM.

KIỀU ANH

1.383

là số doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực công nghiệp hỗ trợ tại Việt Nam. Trong 200 doanh nghiệp được khảo sát, 51 doanh nghiệp có nhu cầu đổi mới công nghệ trong giai đoạn 2014-2016 với 61 công nghệ, cụ thể ở các ngành: Cơ khí chế tạo, sản xuất linh, phụ kiện, vỏ bao bì, điện tử, tự động hóa.

Toàn cầu hóa sản phẩm bằng công nghiệp hỗ trợ

"Thay vì nội địa hóa sản phẩm, chúng tôi dùng công nghiệp hỗ trợ (CNHT) để toàn cầu hóa các mặt hàng, xuất khẩu tới hàng chục quốc gia và vùng lãnh thổ. Đó là điểm khác biệt của Công ty cơ khí Bùi Văn Ngộ".

Chia sẻ điều này trong hội thảo "Nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ thúc đẩy phát triển CNHT và cơ khí chế tạo" được tổ chức tại TPHCM ngày 10/8, ông Nguyễn Thế Hà - Công ty TNHH cơ khí nông nghiệp Bùi Văn Ngộ - muốn khẳng định rằng, Việt Nam hoàn toàn có đủ năng lực để đưa công nghiệp phục vụ chế biến nông sản đạt tiêu chuẩn thế giới

SẢN PHẨM CƠ KHÍ NÔNG NGHIỆP XUẤT ĐI TOÀN CẦU

Theo ông Hà, thời gian qua, Công ty cơ khí Bùi Văn Ngộ đã sử dụng các thành tựu của CNHT toàn cầu để phục vụ cho các nghiên cứu của mình. Nhờ vậy, mỗi sản phẩm của công ty đều có giá cả phải chăng và dễ dàng toàn cầu hóa.

"Tính chi phí, các nguyên vật liệu chế tạo chỉ chiếm khoảng 60% giá thành và khi được xuất khẩu đi các nước như Brazil, Ý, Campuchia, Thái Lan..., các sản phẩm dễ dàng đạt tiêu chuẩn chất lượng của các quốc gia này. Thậm chí, nhiều nước ở châu Phi cũng đã có đơn đặt hàng, nhưng do hạn chế về nhân lực lắp đặt nên công ty buộc phải từ chối" - ông Hà chia sẻ.

Theo phản ánh tại hội thảo, hiện chỉ 0,03% số doanh nghiệp Việt Nam hoạt động trong lĩnh vực CNHT (với 1.383 doanh nghiệp), và năng lực ngành cơ khí chỉ đáp ứng được 32,12% nhu cầu trong nước. Tỷ lệ cung ứng nguyên phụ liệu trong nước cho một số ngành trọng điểm như ô tô chỉ đạt từ 20-30%, da - giày, dệt - may trên 10%... Ngành cơ khí chế tạo có khoảng 3.100 DN, với 53.000 cơ sở sản xuất nhưng chưa đáp ứng được nhu cầu trong nước. Hàng năm, Việt Nam phải chi hàng chục tỷ USD nhập khẩu máy móc, thiết bị.

KIỀU ANH

Bộ trưởng Bộ KH&CN Chu Ngọc Anh phát biểu tại hội thảo.

Ảnh: Ngọc Vũ

"Thực tế cho thấy chúng ta hoàn toàn có thể thiết kế, chế tạo và lắp đặt một dây chuyền chế biến gạo xuất khẩu hoàn chỉnh với công suất 10-12 tấn/giờ" - ông Nguyễn Chí Sáng.

chối" - ông Hà chia sẻ.

Có cùng quan điểm với ông Hà về việc sử dụng CNHT, PGS-TS Nguyễn Chí Sáng - Chủ nhiệm một đề tài thuộc chương trình KC.03/11-15 - cho biết, "hệ thống công nghệ và chế tạo các thiết bị phục vụ tự động hóa dây chuyền chế biến gạo xuất khẩu" mà chương trình thực hiện đã "đánh bại" máy xay xát của Nhật Bản ở khu vực Đồng bằng sông Cửu Long.

"Máy của Nhật Bản không chiếm lĩnh được thị trường bởi đặc tính gạo Việt Nam khác Nhật Bản. Thành tựu này đã chứng minh được rằng chúng ta hoàn toàn có thể thiết kế, chế tạo và lắp đặt một dây chuyền chế biến gạo xuất khẩu hoàn chỉnh với công suất 10-12 tấn/giờ. Dây

chuyền này cũng đạt trình độ tương đương với các sản phẩm từ những nước phát triển" - ông Sáng nói.

Dây chuyền trên được ứng dụng công nghệ điều khiển số, các thông số được vận hành từ phòng điều khiển trung tâm. Hiện đã có 5 dây chuyền được lắp đặt tại 5 doanh nghiệp.

THẢO GỖ VƯỚNG MẮC BẰNG LUẬT

Mặc dù CNHT và cơ khí chế tạo đang có vai trò quan trọng trong việc nâng cao giá trị gia tăng sản phẩm của doanh nghiệp nhưng thực tế, theo ông Nguyễn Đình Hậu - Vụ trưởng Vụ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) các ngành kinh tế - kỹ thuật, Bộ KH&CN, hiện còn nhiều hạn chế trong sự phát triển của hai ngành này.

"Cụ thể, chính sách thu hút công nghệ tiên tiến từ nước ngoài vào Việt Nam còn hạn chế; thiếu chính sách đặc thù, giải pháp mạnh mẽ, định hướng ưu tiên phù hợp từ Nhà nước. Cơ chế hỗ trợ tài chính cho nghiên cứu khoa học và

chuyển giao công nghệ còn nhiều bất cập. Hoạt động chuyển giao kết quả nghiên cứu khoa học cho các doanh nghiệp còn hạn chế" - ông Hậu nói.

Ông Nguyễn Thế Hà cũng cho rằng, thời gian qua, việc đầu tư cho CNHT và nông nghiệp của Chính phủ còn hạn chế. Biểu hiện là mỗi năm, Nhà nước chỉ dành 1-2% GDP cho nông nghiệp. Về quyết tâm cơ giới hóa nông nghiệp, Bộ trưởng Bộ KH&CN Chu Ngọc Anh cho biết, mới đây ông đã trao đổi với Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Bùi Xuân Cường về vấn đề phối hợp giữa hai bộ để thực hiện việc này.

Cũng theo Bộ trưởng Chu Ngọc Anh, ở một góc nhìn hẹp, công nghệ có tư cách là hàng hóa, ẩn chứa trong các dự án đầu tư, sản phẩm của từng lĩnh vực. Vì thế, một mình Bộ KH&CN không thể làm được mà cần có sự phối hợp với các bộ khác như Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tài chính. Bộ KH&CN đang chuẩn bị các dự thảo luật để báo cáo trước Quốc hội, như dự thảo sửa đổi Luật Chuyển giao công nghệ (sửa đổi), dự thảo Luật Hỗ trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ...

"Khi những dự thảo này được thông qua, những vấn đề vướng mắc trong thời gian qua về cơ bản sẽ được xử lý" - Bộ trưởng Chu Ngọc Anh khẳng định.

NGỌC VŨ

11.953

là tổng số bài báo công bố khoa học và công nghệ (KH&CN) của Việt Nam trong cơ sở dữ liệu Web of Science giai đoạn 2011-2015. Riêng trong năm 2015, tổng số bài báo KH&CN công bố trong nước lên đến gần 200.000 bài.

TỪ CHUYỆN NHÃN HIỆU CHỨNG NHẬN BÚN BÒ HUẾ:

Nhìn từ quyền lợi người tiêu dùng

Việc UBND tỉnh Thừa Thiên - Huế ban hành quy chế quản lý và sử dụng nhãn hiệu chứng nhận "Bún bò Huế" với các điều kiện, tiêu chí, phương thức quản lý,... đang khiến dư luận có nhiều ý kiến trái chiều. Thực chất, việc cấp nhãn hiệu chứng nhận cho một sản phẩm hàng hóa sẽ giúp ích gì cho chủ sở hữu và người tiêu dùng?

Khách hàng đang ăn trưa tại một quán bún bò Huế trên đường Quang Trung (Hoàn Kiếm, Hà Nội).

Ảnh: Lê Hằng

Để trả lời câu hỏi này, Báo Khoa học và Phát triển đã có cuộc trao đổi với ông Nguyễn Thanh Bình - Giám đốc Trung tâm Phát triển tài sản trí tuệ, Cục Sở hữu trí tuệ - Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN).

BẢO VỆ QUYỀN LỢI CHO NGƯỜI TIÊU DÙNG

Dư luận đang băn khoăn trước câu chuyện bảo hộ nhãn hiệu chứng nhận. Ông có thể chia sẻ ý nghĩa của nhãn hiệu chứng nhận đối với sản phẩm hàng hóa, dịch vụ?

Có thể hiểu nhãn hiệu chứng nhận là nhãn hiệu chủ sở hữu cho phép các tổ chức, cá nhân khác sử dụng trên hàng hóa hoặc dịch vụ của tổ chức, cá nhân đó để chứng nhận các đặc tính của một hàng hóa, sản phẩm hoặc dịch vụ. Ví dụ về xuất xứ, nguyên vật liệu, cách thức sản xuất, cách thức cung cấp dịch vụ, chất lượng của hàng hóa, độ chính xác, độ an toàn hoặc đặc tính khác của hàng hóa đó.

Gần đây nhất, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Thái Bình đã được Cục Sở hữu trí tuệ cấp giấy chứng nhận đăng ký nhãn hiệu bảo hộ nhãn hiệu chứng nhận "Thái Bình" cho sản phẩm gạo Thái Bình. Thái Bình vốn nổi tiếng có đặc điểm thổ nhưỡng, điều kiện môi trường lý tưởng cho con gạo sinh trưởng. Theo

hồ sơ này, địa phương chỉ để nghị vùng xuất xứ để chứng nhận chỉ ở 2 huyện Tiền Hải và Thái Thụy.

Như vậy, nếu người tiêu dùng mua gạo dán tem nhãn hiệu chứng nhận trên thì biết chắc chắn đó là sản phẩm của Tiền Hải và Thái Thụy - nơi có gạo ngon nhất được chứng nhận đặc tính dinh dưỡng cao hơn các loại khác, thật chắc, có độ ngọt, béo...

Hay như với mũ bảo hiểm, chỉ cần nhìn mũ được dán tem chứng nhận chất lượng thì người tiêu dùng biết chắc chắn mũ mình chọn đã được Tổng cục Tiêu chuẩn - Đo lường - Chất lượng kiểm tra về độ an toàn (độ cứng, mức chịu đựng va đập...).

Nói như thế để thấy, "nhãn hiệu chứng nhận" có ý nghĩa rất quan trọng, đã được một tổ chức chứng nhận đặc tính tốt của hàng hóa, có thể là xuất xứ ở một vùng lãnh thổ, địa phương, hoặc công thức tạo ra sản phẩm... Tức là thay vì người tiêu dùng phải đi tìm hiểu chất lượng sản phẩm thì có một tổ chức đã chứng nhận rồi.

Vậy theo Luật Sở hữu trí tuệ, nhãn hiệu chứng nhận khác với chỉ dẫn địa lý ra sao, thưa ông?

Cả hai đều là hình thức để bảo vệ danh tiếng, chất lượng sản phẩm, bảo vệ người tiêu dùng và nhà sản xuất. Chỉ dẫn địa lý là dấu hiệu dùng để chỉ sản phẩm có nguồn gốc

từ khu vực, địa phương, vùng lãnh thổ hay quốc gia cụ thể mà khi nói đến, người ta có thể liên tưởng đến sản phẩm đặc thù. Chẳng hạn khi nhắc đến Phú Quốc là nghĩ ngay tới nước mắm, nhắc tới Mộc Châu là nghĩ ngay đến chè san tuyết. Còn nhãn hiệu chứng nhận là nhãn hiệu mà chủ sở hữu phải chứng nhận về đặc tính nào đó của hàng hóa, có thể là xuất xứ từ một địa danh cụ thể hoặc một đặc tính rất nổi trội của hàng hóa.

Với một sản phẩm khi lưu thông mang nhãn hiệu chứng nhận, người tiêu dùng có thể yên tâm đó là sản phẩm có xuất xứ rõ ràng, bảo đảm chất lượng đồng nhất giữa các nhà sản xuất khác nhau do đã có chủ sở hữu nhãn hiệu chứng nhận xác thực.

TỔ CHỨC, CÁ NHÂN ĐỦ NĂNG LỰC ĐỀU ĐƯỢC CÔNG NHẬN

Vậy ai có quyền đăng ký, sở hữu và sử dụng nhãn hiệu chứng nhận?

Mỗi cá nhân hay tổ chức đủ năng lực đều có thể làm hồ sơ để được công nhận. Ví dụ, UBND tỉnh Khánh Hòa đã bảo hộ nhãn hiệu "Yến sào Khánh Hòa" cho yến sào ở Nha Trang. Yến sào ở đây rất tốt, nhưng bị làm giả nhiều. Để khỏi mất danh tiếng sản phẩm của địa phương, UBND tỉnh đã làm dự án xây dựng và bảo hộ nhãn hiệu chứng nhận

cho sản phẩm tổ yến Nha Trang. Họ cũng quy định chỉ sản phẩm tổ yến xuất xứ từ Nha Trang, sản xuất theo quy trình quy định mới được chủ sở hữu đóng dấu chứng nhận sản phẩm "Yến sào Khánh Hòa".

Vậy với các đặc sản địa phương khác như phở bò Nam Định, nem chua Thanh Hóa... muốn đăng ký nhãn hiệu chứng nhận cần phải làm gì, thưa ông?

Đó phải là một dấu hiệu nhìn thấy được và có khả năng phân biệt. Sản phẩm phải có danh tiếng nhất định, có thị trường, có tiềm năng phát triển. Chẳng hạn với phở Hà Nội, các tỉnh trên cả nước đều có biến hiệu phở Hà Nội, nhưng khách ăn sẽ không thấy yên tâm bởi không biết đó có phải là phở Hà Nội thật không. Nếu có cơ quan chứng nhận công thức, nguyên vật liệu, cách nấu thì người ăn chắc chắn yên tâm phở đó được nấu với công thức của phở Hà Nội.

Nhãn hiệu chứng nhận được đăng ký và khai thác tốt sẽ có ý nghĩa và tác động tích cực như thế nào đến đặc sản địa phương?

Trước hết là sẽ bảo vệ danh tiếng sản phẩm của địa phương đó và sau là bảo vệ quyền lợi của người tiêu dùng và là công cụ để các nhà sản xuất chống lại mọi sự làm hàng giả, hàng nhái.

Xin trân trọng cảm ơn ông!

BÍCH NGỌC (Thực hiện)

Phê duyệt danh sách ủy viên Ủy ban Quốc gia về ứng dụng CNTT

Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam vừa phê duyệt danh sách ủy viên Ủy ban Quốc gia về ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT). Có 17 ủy viên là đại diện lãnh đạo các bộ, ngành, về phía Bộ KH&CN có Thứ trưởng Phạm Đại Dương. Ủy ban có nhiệm vụ tham mưu giúp Chính phủ và Thủ tướng về chủ trương, chiến lược, cơ chế, chính sách để thúc đẩy phát triển, ứng dụng CNTT trong các cơ quan nhà nước, các ngành, lĩnh vực trọng điểm và toàn xã hội; cho ý kiến về các cơ chế, chính sách, các chương trình, dự án lớn về phát triển và ứng dụng CNTT; giúp Chính phủ và Thủ tướng điều phối, đôn đốc thực hiện các chiến lược, chương trình, dự án quan trọng có tính chất liên ngành về phát triển và ứng dụng CNTT.

HOÀNG DIỄN

Sẽ nghiên cứu, đáp ứng tối đa nhiệm vụ KH&CN ngành công an

Tại hội nghị đánh giá thực hiện kế hoạch giai đoạn 2011-2015, 6 tháng đầu năm 2016 và dự toán ngân sách KH&CN năm 2017 của Bộ Công an, Thứ trưởng Bộ Công an Bùi Văn Thành cho biết, trong giai đoạn 2011-2015 và 6 tháng đầu năm 2016, bộ đã thực hiện hơn 1.400 đề tài nghiên cứu khoa học, gồm 8 đề tài cấp nhà nước, 388 đề tài cấp bộ và 1.028 đề tài cấp cơ sở thuộc các lĩnh vực khoa học kỹ thuật, nghiệp vụ, xã hội và nhân văn. Bộ trưởng Bộ KH&CN Chu Ngọc Anh cho rằng, những thành tựu đó đã góp phần thiết thực cho sự phát triển không chỉ của ngành công an mà của cả nền KH&CN, hỗ trợ Bộ KH&CN trong công tác bảo đảm an ninh cho hoạt động KH&CN và hoạt động hợp tác quốc tế. Bộ KH&CN sẽ nghiên cứu và đáp ứng tối đa những kiến nghị của Bộ Công an để cơ quan này triển khai nhiệm vụ thuận lợi nhất, kể cả các nhiệm vụ đặc biệt.

BÙI HIẾU

16 công trình được đề nghị xét tặng giải thưởng Hồ Chí Minh, giải thưởng Nhà nước về KH&CN

Hội đồng cấp nhà nước vừa lựa chọn 9 công trình xuất sắc để nghị xét tặng giải thưởng Hồ Chí Minh và 7 công trình xuất sắc để nghị xét tặng giải thưởng Nhà nước về KH&CN đợt 5 trong số 61 công trình được đề xuất trước đó. Theo Bộ trưởng Bộ KH&CN Chu Ngọc Anh, để có được kết quả này, các hội đồng chuyên ngành với 200 nhà khoa học đã làm việc nghiêm túc, tâm huyết, đánh giá khách quan các công trình để nghị xét tặng giải thưởng. Dự kiến, lễ trao giải thưởng sẽ được tổ chức vào ngày 17/9 tới.

ÁNH TUYẾT

Sở KH&CN TPHCM nhận cờ thi đua của Chính phủ

Sở KH&CN TPHCM vừa kỷ niệm 40 năm thành lập và tọa đàm với chủ đề "Phát huy truyền thống đoàn kết, sáng tạo - phấn đấu vì thành phố đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp". Chủ tịch UBND TP Hồ Chí Minh Trần Quốc Việt Nam Nguyễn Thiện Nhân đã đến dự và trao cờ thi đua của Chính phủ cho sở.

Đánh giá cao những thành tựu về KH&CN của TPHCM trong 40 năm qua, ông Nguyễn Thiện Nhân cho biết, kết quả khảo sát 25 doanh nghiệp thành đạt cho thấy tất cả đều áp dụng KH&CN trình độ cao, khẳng định tầm quan trọng của KH&CN. Tuy nhiên hiện nay, mỗi năm Việt Nam có thêm 1 triệu người cần tìm việc làm. Doanh nghiệp có vai trò lớn trong việc giải quyết vấn đề này và để làm được, cần phải sáng tạo và áp dụng tốt KH&CN. Ông Nguyễn Thiện Nhân cũng đề nghị lãnh đạo TPHCM tạo điều kiện tốt nhất để KH&CN ngày càng phát triển, đáp ứng nhu cầu chung của TPHCM và cả nước.

NGỌC QUANG

LỢI ÍCH CỦA VIỆC TRÍCH LẬP QUỸ PHÁT TRIỂN KH&CN:

Bằng chứng sống từ một doanh nghiệp

“Hàng năm chúng tôi dành một khoản ngân sách nhất định để đầu tư cho nghiên cứu, vượt mức 10% số lợi nhuận trước thuế mà Nhà nước quy định. Số tiền này được dùng quay vòng nghiên cứu và ứng dụng luôn kết quả vào sản xuất kinh doanh”.

Ông Dương Văn Chín - Giám đốc Trung tâm nghiên cứu nông nghiệp Định Thành (DTARC), Tập đoàn Lộc Trời - chia sẻ quan điểm đầu tư cho khoa học của đơn vị mình để chứng minh rằng thành công của doanh nghiệp bắt nguồn từ việc chú trọng khoa học - công nghệ (KH&CN).

TRÍCH TIỀN NGHIÊN CỨU VƯỢT QUY ĐỊNH

Để giúp nông dân giải quyết khó khăn về tiêu thụ nông sản, từ năm 2010 tập đoàn Lộc Trời mở thêm ngành kinh doanh lương thực. Ông Chín cho biết, hai ngành truyền thống của tập đoàn là giống và vật tư nông nghiệp (phân, thuốc) đã cung cấp vật tư đầu vào để ngành lương thực tổ chức sản xuất lúa gạo theo chuỗi giá trị ở Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL). Tập đoàn đầu tư trọn gói cho nông dân và tiêu thụ toàn bộ sản phẩm.

Điều quan trọng là từ giống lúa đến phân bón đều được Trung tâm DTARC đầu tư nghiên cứu bài bản. Ông Chín cho biết: “Tập đoàn còn phối hợp với các Viện lúa ĐBSCL, Đại học Cần Thơ, Viện nghiên cứu ngô, Viện Bảo vệ thực vật, Viện Lúa quốc tế IRI để khai thác các kết quả

nghiên cứu phù hợp bằng cách mua tác quyền hay bằng hình thức nào đó sử dụng nó vào việc sản xuất, kinh doanh”.

Theo quy định của Nhà nước, doanh nghiệp cần trích 10% lợi nhuận trước thuế để lập quỹ phát triển KH&CN; nhưng Lộc Trời thường trích nhiều hơn con số đó. Theo ông Chín, tập đoàn chủ trương từ năm 2017 sẽ dành 1% doanh số hàng năm cho nghiên cứu KH&CN. Dựa vào doanh số hiện nay, số tiền được trích tương đương 120 tỷ đồng. Với cách làm này, từ chỗ phải dựa vào các viện, trường của nhà nước về giống lúa thì hiện nay, tập đoàn đã có những giống lúa do chính mình lai tạo, chọn lọc. Giống Lộc Trời 1 (AGPPS 103) là giống cao sản chất lượng cao được Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (NN&PTNT) công nhận tháng 1/2016. Tháng 10/2015, tại cuộc đấu xào gạo ngon thế giới lần thứ bảy tại Malaysia, gạo từ giống Lộc Trời 1 lọt top 3 gạo ngon nhất thế giới. Hiện các giống Lộc Trời 2 (AGPPS 110), Lộc Trời 3 (AGPPS 135) và Lộc Trời 4 (GPPS 136) cũng đã được Bộ NN&PTNT công nhận tạm thời cho sản xuất thử.

“Chúng tôi rất coi trọng

Nghiên cứu giống lúa tại Trung tâm nghiên cứu nông nghiệp Định Thành của Tập đoàn Lộc Trời.

Ảnh: Mạnh Ninh

KH&CN và chủ trương phân đầu thành tập đoàn nông nghiệp tri thức. Vì thế, chúng tôi mạnh dạn đầu tư cho nông nghiệp theo hướng hiện đại, vừa phục vụ kinh doanh vừa tăng hàm lượng chất xám trong sản phẩm để cạnh tranh thắng lợi trong hội nhập” - ông Chín chia sẻ.

LIÊN KẾT CÁC NHÀ, TẠO CÁN ĐỒNG MẪU LỚN

Theo ông Chín, ĐBSCL có hạn chế cơ bản là diện tích đất manh mún, từng nông dân tự quyết định giống lúa sẽ trồng và kỹ thuật áp dụng trên đất của mình, dẫn đến chất lượng kém, không đồng nhất, giá bán thấp. Hầu như không ai chịu trách nhiệm đảm bảo hạt lúa nông dân làm ra sẽ được tiêu thụ với giá hợp lý. Việc

áp dụng chủ trương “cánh đồng mẫu lớn” sau 5 năm triển khai vẫn chưa có kết quả như ước muốn. Trước tình hình đó, Tập đoàn Lộc Trời xây dựng mô hình “cánh đồng liên kết 4 nhà - nhà nông, nhà khoa học, chính quyền, doanh nghiệp”. Người dân được cung cấp dịch vụ trọn gói và bao tiêu sản phẩm khi tham gia vùng nguyên liệu cánh đồng mẫu lớn của tập đoàn. Họ được ứng trước giống lúa, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật trong suốt vụ mà không tính lãi ngân hàng; được tập huấn kỹ thuật, hỗ trợ tiến vận chuyển lúa từ ruộng về nhà máy, sấy lúa miễn phí và thu mua lúa theo giá thị trường. Nếu không ưng ý với giá bán giống, phân... niềm yết hăng ngày của công ty, nông dân có thể trả lại kho

“Chúng tôi chủ trương phân đầu thành tập đoàn nông nghiệp tri thức. Muốn làm được điều đó, không thể xem nhẹ khoa học và công nghệ” - ông Dương Văn Chín.

trong 1 tháng, miễn phí.

“Với cách làm này, số hộ nông dân và diện tích gieo trồng hàng năm trong vùng nguyên liệu cánh đồng mẫu lớn của tập đoàn liên tục tăng, từ 1.023ha vụ đông xuân 2010-2011 đã tăng đến 92.000ha trong cả năm 2015” - ông Chín cho biết.

TS Nguyễn Hồng Hà - Phó Vụ trưởng Vụ phát triển KH&CN địa phương, Bộ KH&CN - đánh giá, việc thu mua, chế biến gạo đem lại lợi nhuận không đáng kể nhưng lại giúp

doanh nghiệp duy trì sự ổn định và mở rộng thị trường cho phân bón. Việc thu mua, chế biến gạo chính là cách tạo ra cơ chế ràng buộc nhau, đem lại lợi ích hài hòa giữa nông dân và doanh nghiệp.

“Dù Tập đoàn Lộc Trời là chủ thể nhỏ nhưng cách làm đó đang giúp họ có cánh đồng mẫu lớn từ việc tập hợp những hộ nông dân như thế này. Doanh nghiệp này đang phát triển mạnh sang các tỉnh Tây Nam Bộ” - TS Hà ghi nhận.

HẢI MINH

Quỹ Nafosted nâng yêu cầu đối với nghiên cứu cơ bản

Trong giai đoạn 2016-2020, các bài báo công bố của Việt Nam cần hướng tới công bố ở các tạp chí có ảnh hưởng, chất lượng cao, đặc biệt là danh mục Q1 (nhóm nghiên cứu mạnh). Đây là một trong những nội dung được đưa ra thảo luận tại hội nghị triển khai đánh giá xét chọn đề tài nghiên cứu cơ bản trong khoa học tự nhiên và kỹ thuật năm 2016 do Quỹ Phát triển khoa học và công nghệ

quốc gia (Nafosted) thực hiện.

Theo ông Đỗ Tiến Dũng - Giám đốc cơ quan điều hành quỹ Nafosted, giai đoạn 2009-2015, số đề tài được Nafosted tài trợ hàng năm ổn định ở mức 220-240 đề tài, số lượng công bố trên các tạp chí ISI trung bình 3 bài báo/đề tài. Số lượng công bố ISI tăng nhanh giai đoạn đầu, tiệm cận ở mức 700 bài báo/năm... Tuy nhiên, ở giai đoạn 2016-2020,

thay vì chạy theo số lượng bài báo trên các tạp chí ISI, các đề tài cần định hướng công bố trên các tạp chí có ảnh hưởng, chất lượng cao, các tạp chí Q1-Q3, khuyến khích danh mục Q1 (nhóm nghiên cứu mạnh).

“Có như thế mới nâng cao chất lượng các đề tài nghiên cứu” - ông Dũng nói.

Đồng tình với yêu cầu này, Giáo sư Nguyễn Hữu Đức - Phó Chủ tịch hội

đồng ngành khoa học vật lý, Phó Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội - cho rằng: “Chúng ta không nên chạy theo số lượng các bài báo đăng ISI nữa bởi trên thực tế, những người làm khoa học không đánh giá có bao nhiêu bài báo được đăng mà họ quan tâm trong tổng số bài báo đó, có bao nhiêu phần trăm được đăng Q1. Chính vì thế tôi ủng hộ việc đăng ở Q1”.

Thứ trưởng Bộ Khoa học

và Công nghệ Trần Quốc Khánh cũng cho rằng, từ trước tới nay chúng ta vẫn nghĩ đầu ra của các đề tài là bài báo công bố quốc tế, được thế giới đánh giá là tốt; nhưng đó mới chỉ là đánh giá về chất lượng ở mức cao của quốc tế, còn đóng góp của những đề tài đó cho sự phát triển ngành, lĩnh vực nói riêng và đóng góp cho sự phát triển kinh tế - xã hội nói chung thì chưa được quan tâm thực sự. Do đó, ông

đề nghị hội đồng ngành khi đánh giá nhiệm vụ đã kết thúc, cần chỉ ra đề tài nào đã đóng góp như thế nào cho sự phát triển của ngành và cho sự phát triển của kinh tế - xã hội.

“Theo tôi, đó mới là mục đích chính của Quỹ Nafosted và mới trả lời được câu hỏi của nhân dân là các nhà khoa học đã làm được gì” - Thứ trưởng Trần Quốc Khánh nhấn mạnh.

ĐOÀN DUNG

“Bún bò Huế” - sự lựa chọn khôn ngoan của chính quyền tỉnh(*)

LTS: Tại sao UBND tỉnh Thừa Thiên - Huế chọn nhãn hiệu chứng nhận làm hình thức bảo hộ sản phẩm bún bò Huế? Tính có quyền đăng ký, quản lý và sử dụng nhãn hiệu chứng nhận đó không? Mời độc giả đọc bài viết dành riêng cho Báo Khoa học và Phát triển của tiến sỹ Lê Thị Thu Hà - chuyên gia về sở hữu trí tuệ (SHTT) của Đại học Ngoại thương - xung quanh câu chuyện đang gây xôn xao dư luận này.

Loạt cửa hàng bún bò Huế trên đường Láng (Hà Nội).

Ảnh: Phương Hằng

TẠI SAO LÀ NHÃN HIỆU CHỨNG NHẬN?

Việc đăng ký bảo hộ các sản phẩm đặc sắc của địa phương như Huế đã làm đối với bún bò Huế rất cần thiết. Chuyện kẹo dừa Bến Tre, nước mắm Phú Quốc, cà phê Buôn Ma Thuột bị đăng ký ở thị trường nước ngoài hay sự tranh chấp chỉ dẫn rượu Bàu Đá (giữa cơ quan quản lý nhà nước và nhà sản xuất), sự tranh chấp nhãn hiệu Vàng Đà Lạt giữa các doanh nghiệp địa phương... cho thấy cần bảo hộ quyền SHTT cho các sản phẩm gắn với địa danh nhằm bảo vệ tri thức truyền thống, bảo vệ nhà sản xuất và người tiêu dùng, tạo cơ sở pháp lý cho việc khai thác các đặc sản trong kinh doanh.

Dưới góc độ pháp lý, đặc sản địa phương có thể được bảo hộ dưới dạng chỉ dẫn địa lý (CDĐL), nhãn hiệu tập thể (NHTT) và nhãn hiệu chứng nhận (NHCN). Việc chọn hình thức nào cần căn cứ 2 điểm:

Thứ nhất là mức độ liên hệ giữa sản phẩm với nguồn gốc địa lý. Với CDĐL, sản phẩm được sản xuất tại một địa danh, mang đặc trưng của vùng đó (khí hậu, đất đai, kinh nghiệm, tay nghề người sản xuất...), có chất lượng, danh tiếng và những đặc tính khác nhờ xuất xứ đó. Ví dụ, nước mắm Phú Quốc được sản xuất theo quy trình riêng của địa phương, sử dụng nguyên liệu đặc thù của Phú Quốc nên khác biệt với nước mắm ở các nơi khác. NHTT

có thể được sử dụng để chỉ các sản phẩm từ một số nhà sản xuất là thành viên của tổ chức tập thể (có thể cùng khu vực địa lý) có chất lượng, đặc tính chung. NHCN dùng để chứng nhận sản phẩm đáp ứng yêu cầu về chất lượng, nguyên liệu, phương pháp sản xuất... hoặc các đặc điểm khác do người sở hữu nhãn hiệu đưa ra. Sản phẩm mang NHTT và NHCN có thể có đặc tính, chất lượng gắn với xuất xứ, nhưng không nhất thiết. Các tiêu chí chứng nhận là do người sở hữu nhãn hiệu đưa ra và chịu trách nhiệm thực thi thông qua Quy chế NHCN/NHTT.

Thứ hai là năng lực của chính quyền địa phương và các nhà sản xuất, kinh doanh trong khu vực. Việc xác định tính chất và đặc thù của CDĐL khá phức tạp, tốn kém nên cần có kinh phí và sự tham gia của nhiều cơ quan quản lý và chuyên môn, các nhà sản xuất, kinh doanh sản phẩm mang CDĐL. Đối với NHTT và NHCN, việc chuẩn bị hồ sơ không phức tạp, cơ quan quản lý nhà nước không tham gia nhiều vào công tác quản lý nhãn hiệu sau khi được đăng ký.

Nếu căn cứ vào điều kiện đầu tiên, rõ ràng đăng ký bún bò Huế dưới dạng NHCN là lựa chọn khôn ngoan của chính quyền tỉnh. Thực tế, đây là một món ăn dân dã lâu đời, có mặt ở nhiều vùng, miền. Mỗi nơi, bún bò Huế lại có hương vị thay đổi cho phù hợp với điều kiện và gu ẩm thực ở đó. Dù nhiều người

BÚN BÒ HUẾ

“Việc UBND tỉnh Thừa Thiên Huế lựa chọn nhãn hiệu chứng nhận để đăng ký cho tên gọi bún bò Huế kèm logo chứ không phải nhãn hiệu tập thể là phù hợp” – TS Lê Thị Thu Hà.

cho rằng các “phiên bản” này không thể coi là bún bò Huế, chúng vẫn theo chân người Huế đi khắp trong và ngoài nước. Đó là hệ quả tất yếu của quá trình giao thoa văn hóa và cũng nhờ thế mà bún bò Huế trở nên nổi tiếng.

Việc UBND tỉnh Thừa Thiên - Huế chọn NHCN để đăng ký cho tên gọi bún bò Huế kèm logo chứ không phải NHTT là phù hợp, bởi chủ thể đăng ký NHCN phải có năng lực chứng nhận và độc lập với người sử dụng, trong khi chủ sở hữu NHTT có thể đồng thời sử dụng NHTT. NHTT luôn có xu hướng hạn chế số thành viên, còn NHCN lại có xu hướng mở rộng thành viên. Mục tiêu của việc đăng ký cũng rất rõ ràng - “đưa Bún bò Huế thành một nhãn hiệu

có uy tín trên thị trường, tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ chức, cá nhân có nhu cầu sử dụng NHCN trong việc chế biến và cung cấp dịch vụ đối với sản phẩm bún bò Huế” (Theo Quy chế quản lý và sử dụng nhãn hiệu chứng nhận bún bò Huế).

Bên cạnh đó, các chỉ tiêu cảm quan và yêu cầu an toàn thực phẩm đối với sản phẩm bún bò Huế cũng được quy định chi tiết trong phụ lục của bản quy chế. Đây thực sự là bước đi rất quan trọng mà địa phương triển khai được, làm nền tảng cho hoạt động phát triển thương hiệu bún bò Huế một cách bài bản. Với tâm lý người tiêu dùng Việt đang ngày càng mất niềm tin vào các sản phẩm không rõ nguồn gốc, đây sẽ là chất liệu quý

cho truyền thông thương hiệu bún bò Huế khi xu hướng truyền thông đánh vào nỗi sợ hãi đang phát huy hiệu quả đối với nhóm hàng thực phẩm.

UBND TỈNH THỪA THIÊN - HUẾ CÓ QUYỀN ĐĂNG KÝ?

Đặc sản địa phương là tri thức chung của cộng đồng nên là một dạng độc quyền tập thể. Cơ quan đăng ký là tổ chức có chức năng kiểm soát, chứng nhận với điều kiện không sản xuất, kinh doanh hàng hoá, dịch vụ đó. Đối với NHCN, chính quyền địa phương là đối tượng phù hợp khi các cơ sở kinh doanh bún bò Huế đều là hộ sản xuất nhỏ, không đủ năng lực chuyên môn và tài chính để xây dựng hồ sơ đăng ký. Điều này không có nghĩa việc đăng ký NHCN gắn với địa danh chỉ thuộc về cơ quan quản lý nhà nước. Mọi tổ chức, cá nhân đều có quyền đăng ký, với điều kiện đủ năng lực chứng nhận và có giấy phép của chính quyền địa phương liên quan. Tuy nhiên, theo bản quy chế trên, UBND tỉnh Thừa Thiên - Huế không trực tiếp quản lý mà khi có văn bằng bảo hộ sẽ giao cho Hiệp hội Du lịch Thừa Thiên - Huế quản lý NHCN. Đây là cách giảm sự can thiệp của Nhà nước vào hoạt động của doanh nghiệp. Mô hình này theo tôi là phù hợp khi hiệp hội có hơn 70 doanh nghiệp hoạt động trong các lĩnh vực khách sạn, nhà hàng,

lữ hành, vận chuyển... Bản quy chế cũng cho phép các tổ chức, cá nhân dù không phải ở Huế sử dụng NHCN bún bò Huế và cung cấp dịch vụ ăn uống đối với sản phẩm này khi đáp ứng các tiêu chí, không phải đến Huế để xin phép.

Bún bò Huế hay đặc sản địa phương khác là những thương hiệu vùng miền đã được người tiêu dùng thừa nhận. Việc quản lý SHTT là cần thiết để tạo nền tảng phát triển thương hiệu. Khi các công cụ này được sử dụng đúng với chức năng và bản chất, nó sẽ góp phần tạo ra sự khác biệt lớn cho thương hiệu, tạo chất liệu truyền thông thương hiệu một cách nhất quán, nâng cao hình ảnh thương hiệu, bảo vệ văn hóa bản địa. Những gì xảy ra xung quanh vụ bún bò Huế cho thấy, các bước chuẩn bị đã được địa phương triển khai khá bài bản, chỉ một vài khâu nhỏ trong truyền thông từ chính quyền có thể gây hiểu lầm. Chưa bàn đến vấn đề vi phạm nhãn hiệu hay việc bún bò không đáp ứng tiêu chuẩn sẽ ảnh hưởng đến thương hiệu bún bò Huế, mọi hoạt động xây dựng thương hiệu phải bắt đầu từ bên trong. Hiểu đúng về thương hiệu và chống mọi sự sa sút về danh tiếng từ chính nội bộ thương hiệu là bước đi cần thiết cho các địa phương trong việc giữ gìn và nâng cao giá trị thương hiệu.

TS LÊ THỊ THU HÀ

ĐH Ngoại thương

(*) Tiêu đề do toà soạn đặt.

Đà Nẵng tài trợ phát triển vòng đeo tay thông minh

Tại cuộc thi "Ươm mầm ý tưởng sáng tạo và khởi nghiệp công nghệ thông tin" vừa tổ chức tại Đà Nẵng, sản phẩm vòng đeo tay theo dõi sức khỏe của nhóm BK Storm (Đại học Bách khoa, Đại học Đà Nẵng) đã được Quỹ Lotus - quỹ đầu tư xã hội đầu tiên tại Việt Nam - lựa chọn tài trợ phát triển.

Sản phẩm này gồm hệ thống cảm biến, bộ phận truyền dữ liệu qua mạng wifi cùng vi điều khiển thu thập thông tin từ các cảm biến. Thông qua hệ thống cảm biến, vi điều khiển trong máy sẽ thu thập thông tin và đưa ra số liệu về nhiệt độ cơ thể, huyết áp, nhịp tim, giám sát mức độ vận động - đi lại, đồng thời phát hiện các tai nạn như ngã cũng như tín hiệu kêu cứu. Dữ liệu từ đây sẽ được truyền dẫn và cập nhật liên tục lên trang web của bệnh viện và các bác sĩ thông qua wifi. Từ đó, bác sĩ có thể chẩn đoán và kịp thời xử lý tình trạng của bệnh nhân. **XUÂN TRƯỜNG**

Hải Phòng: Đào tạo giám đốc chiến lược phát triển doanh nghiệp

Sở KH&CN Hải Phòng và Hội Khoa học phát triển nguồn nhân lực, nhân tài thành phố vừa khai giảng khóa 1 lớp "Giám đốc chiến lược" với 27 học viên đến từ 24 doanh nghiệp.

Khóa học này sẽ kéo dài 10 tháng với một tuần thực tập tại Nhật Bản này sẽ trang bị kiến thức, phương pháp quản trị kinh doanh hiện đại trong việc điều hành doanh nghiệp. Dưới sự hướng dẫn của các giảng viên Nhật Bản có nhiều năm kinh nghiệm làm việc tại doanh nghiệp, các phương pháp quản trị doanh nghiệp kiểu Nhật Bản đã được truyền đạt tới học viên. **HỒNG NINH**

Quảng Trị tiếp cận công nghệ quốc tế quản lý sông ngòi

Lãnh đạo Sở KH&CN Quảng Trị vừa có buổi làm việc với Tập đoàn Internet Initiative Japan (IIJ) về giải pháp quản lý tổng hợp sông ngòi nhằm hỗ trợ cho tỉnh Quảng Trị phòng, chống thiên tai bão lũ. Đây là tập đoàn có nhiều kinh nghiệm trong lĩnh vực giải pháp tổng hợp, đặc biệt là trong lĩnh vực quản lý sông ngòi với giải pháp dự báo, cảnh báo là 7 ngày (mức lũ, dòng chảy).

Tập đoàn IIJ mong muốn cùng Sở KH&CN tỉnh Quảng Trị triển khai hệ thống quản lý tổng hợp sông ngòi, giúp Quảng Trị có công cụ hạn chế các hậu quả thường xảy ra mỗi khi mùa mưa bão đến và giúp cho công tác dự báo, cảnh báo thiên tai của Quảng Trị tiếp cận các công nghệ tiên tiến của Nhật Bản và thế giới. **TUẤN ANH**

Bắc Giang tìm căn nguyên gây hội chứng não cấp

Sở KH&CN Bắc Giang mới tổ chức hội đồng nghiệm thu đề tài "Nghiên cứu xác định một số căn nguyên virus gây hội chứng não cấp và đánh giá hiệu quả phòng bệnh viêm não Nhật Bản bằng vắc xin tại tỉnh Bắc Giang", do Trung tâm Y tế dự phòng tỉnh chủ trì thực hiện.

Theo kết quả điều tra 98 ca bệnh, xét nghiệm 1.056 mẫu huyết thanh, mẫu dịch não tủy của bệnh nhân mắc hội chứng não cấp năm 2015-2016, đề tài đã xác định được tỷ lệ hội chứng não cấp do virus xác định được căn nguyên là 43,88% (trong đó gồm có căn nguyên do Abrovirus và Enterovirus); tỷ lệ đồng nhiễm trong hội chứng não cấp do virus là 8,16%, tỷ lệ đồng nhiễm trong hội chứng não cấp do virus xác định là 18,6%.

Đề tài cũng đi đến kết luận nguy cơ mắc bệnh viêm não Nhật Bản của trẻ không được tiêm vắc xin phòng bệnh cao gấp 227 lần so với trẻ được tiêm vắc xin phòng bệnh. **V.HƯNG**

Chôm chôm tróc Đồng Nai trước nguy cơ bị xóa sổ

Một vườn chôm chôm của HTX Bình Lộc, Long Khánh.

Ảnh: K.A

Mặc dù đã được Cục Sở hữu trí tuệ cấp giấy chứng nhận đăng ký chỉ dẫn địa lý, nhưng chôm chôm tróc Đồng Nai đang đứng trước nguy cơ bị xóa sổ do diện tích trồng giống này đang ngày càng bị thu hẹp.

DÂN BỎ CHÔM CHÔM TRÓC

Trước đây, đa phần dân Đồng Nai trồng chôm chôm. Sau đó, nhiều người chuyển sang trồng chôm chôm nhân vì thấy lợi nhuận cao. Hiện nay nông dân lại chạy đua phát triển chôm chôm Thái. Thị xã Long Khánh - vùng trồng chôm chôm lớn nhất ở Đồng Nai - có gần 2.600ha trồng loại cây này, trong đó riêng xã Bình Lộc có hơn 1.000ha. Năm 2013, toàn xã Bình Lộc có gần 100ha chôm chôm Thái, nhưng đến nay đã tăng lên 500ha. Huyện Xuân Lộc - nơi có trên 2.000ha chôm chôm, chôm chôm Thái chiếm tới 40% diện tích.

Ông Đinh Văn Phan - xã Bảo Quang, thị xã Long Khánh, người đã tham gia trồng chôm chôm hơn 20 năm nay - cho biết, mặc dù chôm chôm tróc của Đồng Nai đã được cấp chứng nhận chỉ dẫn địa lý, mở ra nhiều cơ hội cho bà con nông dân nhưng tình trạng người dân chặt bỏ chôm chôm tróc đang xảy ra. Bà con thường trồng chôm chôm Thái thay thế mặc dù lựa chọn này cũng

"Nếu Nhà nước quan tâm kêu gọi đầu tư công nghệ để bảo quản sản phẩm tươi lâu, đẹp, đáp ứng được thị trường thì có thể duy trì được giống chôm chôm ở Đồng Nai" - ông Phùng Thanh Tâm.

khá rủi ro bởi chôm chôm Thái do là loại cây cần nhiều nước tưới, khó chăm sóc, giả không ổn định như chôm chôm tróc.

Lý giải tình trạng này ông Đinh Văn Phan cho biết, chôm chôm tróc được thị trường nước ngoài ưa chuộng bởi nó ít ngọt. Tuy nhiên, hiện nay loại chôm chôm này không xuất khẩu được nhiều do yêu cầu phải trồng theo tiêu chuẩn VietGAP. Trong khi đó, người dân lại chưa có điều kiện để trồng theo tiêu chuẩn này nên nếu không có sự hỗ trợ của Nhà nước, chắc chắn chôm chôm tróc sẽ bị xóa sổ.

Cũng như nhiều bà con trồng chôm chôm khác, ông Lâm Quốc Huy - xã Xuân Bảo, Cẩm Mỹ, cũng đã có 20 năm trồng chôm chôm nhưng chủ yếu làm theo kinh nghiệm - bày tỏ mong được hỗ trợ trồng theo tiêu chuẩn VietGAP để giữ được diện tích chôm chôm tróc và có thể xuất khẩu.

THIỆU CHUYÊN CANH ĐÀI TRÀ

Ông Phùng Thanh Tâm - Giám đốc Hợp tác xã nông nghiệp - dịch vụ - thương mại Bình Lộc - trần trụi, chôm chôm tróc tuy đã

được bảo hộ chỉ dẫn địa lý nhưng vẫn chưa có vùng chuyên canh, trồng đại trà theo mô hình "cánh đồng lớn". Thời gian qua, mặc dù UBND thị xã Long Khánh đã hỗ trợ nông dân xây dựng mô hình điểm sản xuất chôm chôm VietGAP tại xã Bình Lộc, nhưng mô hình này vẫn chưa phát triển nhiều.

Vì vậy theo ông, Nhà nước cần đẩy mạnh việc kết nối, thu hút doanh nghiệp liên kết với nông dân để có đầu ra bền vững cho sản phẩm. Đồng thời cần tăng cường quảng bá, nâng cao hình ảnh và khả năng cạnh tranh của trái chôm chôm thì người nông dân mới yên tâm trồng.

Ông Tâm cũng cho rằng Nhà nước cần có chính sách bảo hộ kịp thời. Nếu không, nông dân sẽ chặt bỏ chôm chôm tróc vì không cho hiệu quả kinh tế cao bằng chôm chôm nhân và chôm chôm Thái.

"Nếu Nhà nước quan tâm kêu gọi đầu tư công nghệ để bảo quản sản phẩm tươi lâu, đẹp, đáp ứng được thị trường thì có thể duy trì được giống chôm chôm tróc ở Đồng Nai" - ông Phùng Thanh Tâm kiến nghị.

Ông Trần Mộng Thành

- Phó Chủ tịch UBND thị xã Long Khánh - cho biết, những năm gần đây xác định chôm chôm là cây chủ lực, các ngành chức năng của Long Khánh đã chú trọng hỗ trợ kỹ thuật cho bà con áp dụng những kỹ thuật canh tác mới như hệ thống tưới nước tiết kiệm. Thị xã cũng hướng dẫn quy trình sản xuất, hỗ trợ phân bón, thuốc bảo vệ thực vật để bà con lấy mô hình mẫu thực hiện và nhân rộng.

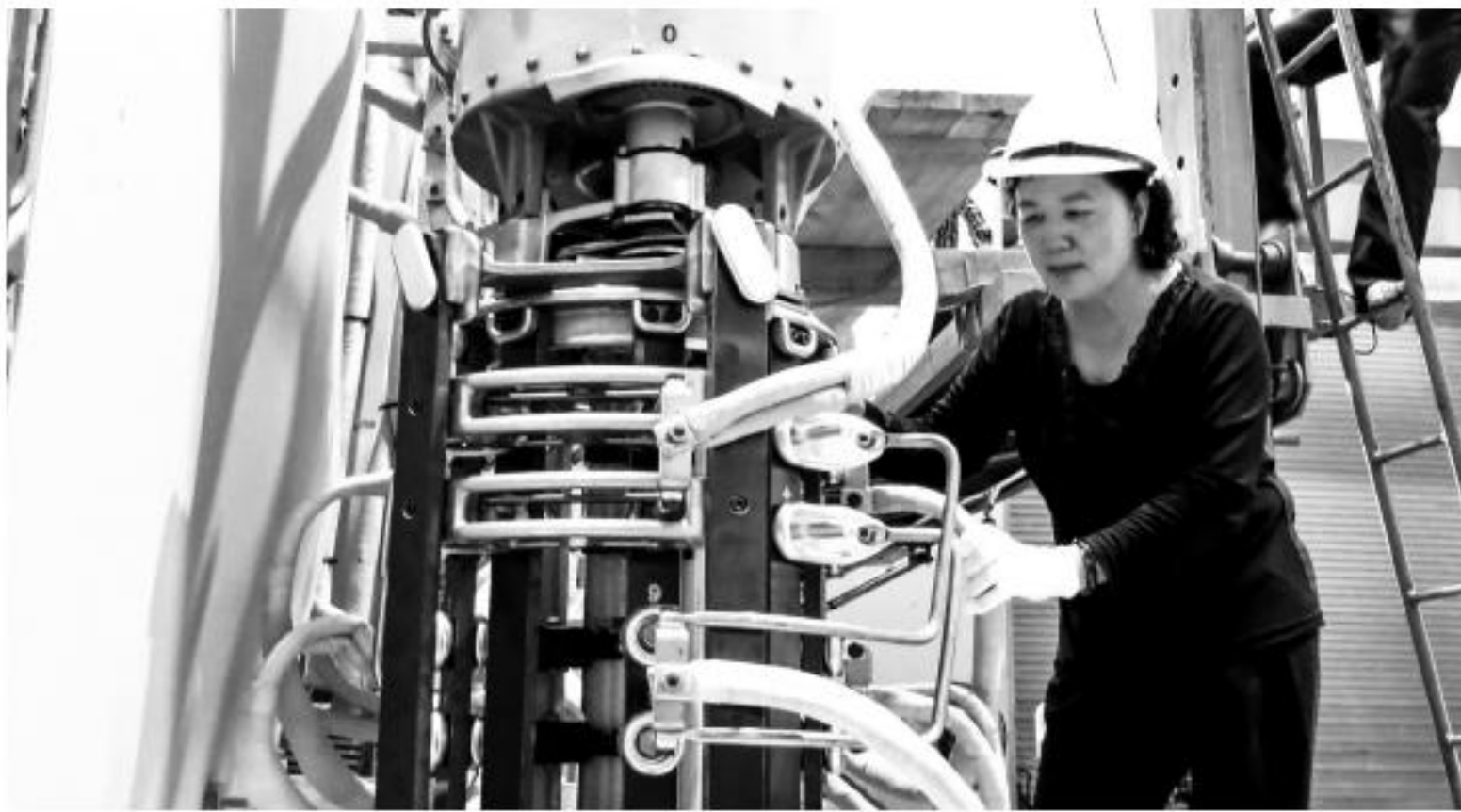
"Để bảo vệ và giữ vững thương hiệu, thời gian tới thị xã Long Khánh sẽ kết hợp với Sở Khoa học và Công nghệ (KH&CN) thực hiện quy chế và sử dụng chỉ dẫn địa lý. Để chôm chôm tróc không bị mai một, chúng tôi sẽ tích cực tuyên truyền cho người dân những lợi ích của giống chôm chôm này; đồng thời có một số chính sách hỗ trợ để họ phát triển chôm chôm tróc có hiệu quả" - ông Trần Mộng Thành chia sẻ.

Trước tình trạng chôm chôm tróc đang đối mặt với nguy cơ bị xóa sổ, ông Nguyễn Văn Sáng - Giám đốc Sở KH&CN Đồng Nai - cho biết, trong thời gian tới sẽ xây dựng một chương trình KH&CN để bảo hộ, phát triển sản phẩm chôm chôm tróc nhằm tăng cao giá trị cho sản phẩm này. Trước mắt, sở sẽ xúc tiến việc thành lập Hội Chôm chôm Long Khánh và vận động bà con nông dân vào hội, cùng nhau thực hiện quy chế chỉ dẫn và sử dụng chỉ dẫn địa lý.

KIẾU ANH

ANH HUNG LAO ĐỘNG NGUYỄN THỊ NGUYỆT:

“Bà mẹ cứng đầu” của những chiếc máy biến áp

Kỹ sư Nguyễn Thị Nguyệt đang kiểm tra bộ điều chỉnh máy biến áp 220kV.

Ảnh: NVCC

Nếu không có tính “gan lì, cứng đầu cứng cổ”, bất chấp lời bàn lùi của thiên hạ, chắc sẽ không có Anh hùng Lao động Nguyễn Thị Nguyệt - người chế tạo máy biến áp 110kV, 220kV và 500kV ở Việt Nam, đóng góp rất lớn cho ngành điện lực.

“BOM NỔ CHẠM” CÙNG KHÔNG SỢ

Mất lim dim, kỹ sư (KS) Nguyệt nhớ lại lúc đóng máy biến áp 110kV đầu tiên do bà chế tạo tại trạm điện Vĩnh Yên (Vĩnh Phúc): “Ro ooo... tiếng máy chạy êm ru. Tôi thốt lên: “Ồi ngon rồi. Sướng quá!”. Để có được khoảnh khắc đó, bà đã trải qua bao gian nan: “Khi tôi đề xuất ý tưởng, 95% nhân sự ngành điện không tin tôi thành công, bảo làm sao chế được máy 110kV khi đến cả máy 35kV cũng chưa làm tốt. Nhiều người còn tò mò đi xem mặt kẻ dám nhận làm máy 110kV”. Thiếu tài liệu, bà Nguyệt và cộng sự chỉ có thể quan sát các trạm điện để học hỏi. Ông Nguyễn Bình Đoàn - cộng sự nhiều năm của bà - nhớ lại: “Trời rất nóng nhưng chúng tôi vẫn leo lên các trạm biến áp, xem xét, đo đạc kỹ lưỡng, sau về phân tích, suy luận. Chỉ ấy có lẽ là kỹ sư điện say nghề nhất thời đó”.

KS Nguyệt bồi hồi: “Khi đưa máy đến trạm 110kV Vĩnh Yên, mọi người đều bảo chúng tôi đem bom nổ chậm lên, bởi nếu sự

cố của máy biến áp 110kV xảy ra thì ai cũng sợ. Hầm đóng điện, hàng trăm người dự họp, 2 xe chữa cháy với hàng chục lính cứu hỏa bố trí các nơi. Lúc đóng máy, mọi người tản ra, không ai dám lại gần. Tôi tự nhủ, nó là con mình đẻ ra, lúc khó khăn mình phải ở cạnh nó”.

Thành công này đánh dấu bước phát triển quan trọng của ngành điện lực, bởi đây là máy biến áp 110kV Việt Nam đầu tiên.

CHƯA AI LÀM THÌ MÌNH LÀM

Năm 2003, bà Nguyệt bắt đầu nghiên cứu chế tạo máy biến áp 220kV - công trình giúp bà được phong Anh hùng Lao động năm 2005. Ông Đào Văn Hưng - nguyên Tổng Giám đốc Tập đoàn Điện lực Việt Nam - kể: “Lúc đó người ủng hộ không nhiều vì Việt Nam chưa ai làm máy này, nếu mất điện thì hậu quả rất lớn. Nhưng khi nghe chị ấy trình bày, tôi thấy chị rất quyết tâm nên vẫn bảo lãnh để chị làm”.

“Không có gì để tham khảo ngoài tài liệu, tôi đọc rất nhiều rồi tổng hợp lại, suy luận rằng máy 110kV làm thế này thì máy 220kV

phải làm thế kia. Sau hai năm, sản phẩm đầu tiên ra đời” - KS Nguyệt kể.

Dù rất mạnh mẽ theo đuổi mục tiêu, bà không tránh khỏi những khi rơi nước mắt. Như lần lắp máy biến áp cho vào máy sấy, thấy khung máy rất to, bà sợ quá, nghĩ nhớ mình tính toán nhầm, thế là khóc hu hu chạy về, cả tuần không dám bén mảng đến.

Chỉ vết sẹo ở cổ tay, KS Nguyệt bảo đó là kỷ niệm về lần làm máy 220kV: “Khi chưa đóng máy, tôi đi rất nhiều chùa, cầu trời Phật phù hộ cho xong việc, có gì rủi ro tôi xin chịu hết. Sau buổi chiều thử máy lần cuối, tôi về bị ngã cầu thang gãy tay luôn”. Ấy vậy mà 3 hôm sau, tại trạm điện Sóc Sơn, Hà Nội, bà vẫn tham gia việc đóng điện với một tay bó bột.

Máy biến áp 220kV ra đời khiến Việt Nam không còn phụ thuộc vào nguồn cung nước ngoài, giảm được 20-30% chi phí, kế hoạch phát triển trạm biến áp được triển khai kịp thời.

PHÁT HIỆN SAI KÍCH THƯỚC TRONG MƠ

KS Nguyệt thường xuyên làm việc đến 8 giờ tối. Ông Đỗ Phi Bằng - tổ

trưởng tổ sản xuất Tổng công ty Thiết bị điện Đồng Anh - cho biết, trong thời kỳ làm máy 500kV đầu tiên năm 2010, ngày nào cũng phải 9-10h tối bà mới về.

Tự nhận mình nghiện việc đến mức lâm khi như người ngẩn ngơ, bà nói: “May tôi đi xe đạp, chứ nếu đi xe máy rất nguy hiểm vì đầu óc lúc nào cũng nghĩ đến máy, có đêm ngủ mơ thấy một chỗ bị nhăm kích thước, hôm sau đến kiểm tra quả nhiên sai chỗ đó”.

Với bà, chuyện đến tận nhà máy mới nhận ra mình đang vận đồ ngủ hoặc hai chân hai dép khác nhau không có gì lạ, khi trong đầu “chỉ có máy và máy, kích thước nọ kích thước kia”. Được hỏi về thời gian cho gia đình, bà cười: “Khi toàn tâm vào một việc thì những việc khác khó toàn vẹn. Chuyện tôi đi làm về gần đến nhà mới nhớ nhà hết gạo là bình thường”.

Thực ra, người phụ nữ “cứng đầu” trong khoa học, coi công việc là nhất này rất biết cách mềm mỏng, lựa ý đức lang quân. “Hôm nào về nhà nghe có tiếng hát là biết ông ấy vui vẻ, còn thấy loảng xoảng là biết có chuyện, phải nghĩ cách giảm cường độ” - bà hóm hỉnh. Ở tuổi 66, bà vẫn để ý đến cảm nhận của ông trong từng việc nhỏ, kể cả việc nhận lời gặp nhà báo, rằng ông sẽ đọc được gì trên báo về vợ mình.

Nói về tuổi tác, bà thản nhiên: “Tôi còn trẻ chán so với tuổi 100. Khi nào tôi chú ý đến ăn mặc, lúc đó chắc không làm khoa học được nữa”.

M. NHẬT

Một mình KS Nguyệt bằng 8 tiến sỹ Nga

Xem bản thiết kế cuối cùng của máy biến áp 500kV do KS Nguyễn Thị Nguyệt chế tạo, chuyên gia Nga được mời thẩm định thốt lên: “Tôi tin bà làm được và không cần tiến sỹ chúng tôi nữa”. Trước đó ít lâu, chính ông đã nói đầy nghi ngờ: “Ở Nga, chúng tôi làm máy 500kV có 8 tiến sỹ và 34 kỹ sư hỗ trợ, trong khi ở đây có mỗi một người đàn bà nhỏ bé này, lại chỉ là kỹ sư thì làm thế nào được”. Các chuyên gia Trung Quốc cũng từng có thái độ tương tự khi được mời thẩm định thiết kế của bà: “Máy 110kV và 220kV có thể làm được, chứ máy 500kV thì chúng tôi không biết gì cả”.

Máy biến áp 500kV là sản phẩm mới nhất trong cụm công trình khoa học về máy biến áp điện lực 3 pha cao áp và siêu cao áp 110kV, 220kV và 500kV của KS Nguyệt được giới khoa học đánh giá rất cao về đóng góp đối với điện lực Việt Nam. Bà chia sẻ: “Tôi bắt đầu nghiên cứu chế tạo máy này từ năm 2010, khi đã nghỉ hưu 5 năm. Tôi chỉ nghĩ, nếu như máy 110kV, 220kV mình chưa biết mà vẫn làm được thì máy 500kV chắc cũng sẽ làm được”.

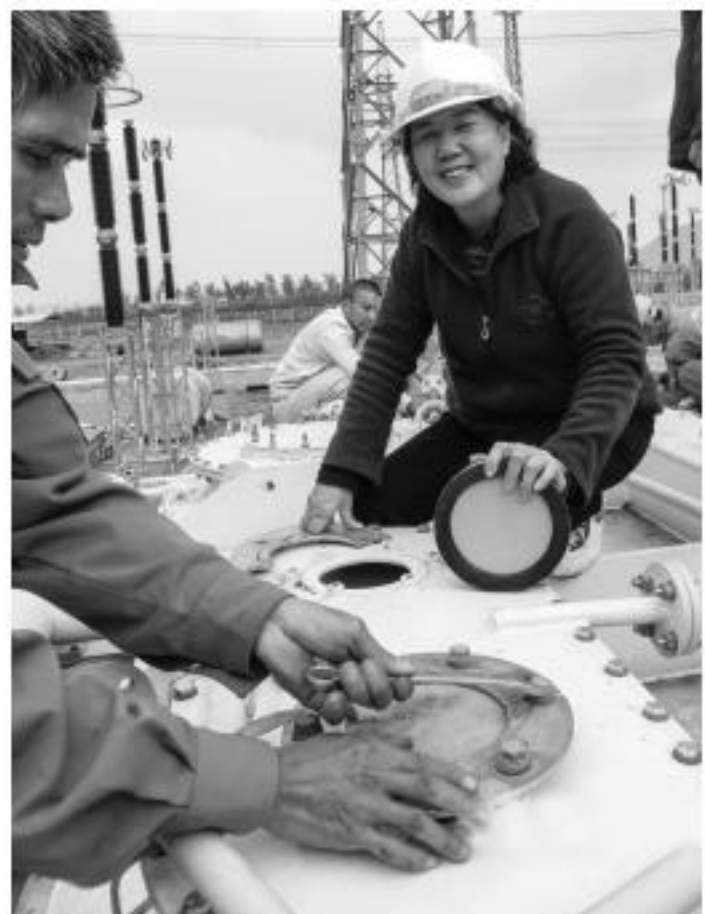
Tuy nhiên khi bắt tay vào việc, KS Nguyệt nhận ra mọi việc không đơn giản. Bà giải thích: “Có thể so sánh thế này: Từ chế tạo xe đạp chuyển sang chế tạo xe máy, công nghệ phải khác; từ làm xe máy sang làm ô tô, công nghệ phải khác; từ sản xuất ô tô sang sản xuất máy bay, công nghệ cũng phải khác. Việc chế tạo máy biến áp từ 35kV lên 110kV, từ 110kV đến máy 220kV và bây giờ là máy 500kV cũng tương tự”.

Tiếp tục tìm hiểu, đọc sách, phân tích và dựa vào kinh nghiệm sửa chữa máy biến áp 500kV (do nước ngoài sản xuất) tại Nhà máy thủy điện Yaly năm 2005, bà bắt tay vào việc thiết kế. KS Nguyệt kể: “Các chuyên gia nước ngoài bảo một mình tôi không thể làm được vì rất khó, phạm trù rất rộng, rất lớn, rất nhiều lĩnh vực và cần nhiều người mới làm được”. Tuy nhiên, những câu nói kiểu “giội nước lạnh” của họ không làm nguội quyết tâm của KS Nguyệt. Bà càng có thêm động lực để chứng minh Việt Nam có thể sản xuất máy biến áp 500kV. Và những chuyên gia nước ngoài từng nghi ngờ điều đó đã phải sững sốt, khâm phục.

Nói vui rằng chuyện làm máy 500kV khiến các chuyên gia nước ngoài rất “sợ” bà, nhưng KS Nguyệt thú nhận đến bây giờ bà vẫn thấy sợ, thấy hủ vía khi nghĩ đến quá trình thực hiện công trình đó: “Đợt đẩy cử thiết kế được bản vẽ nào là đưa đi thi công luôn. Cộng lại riêng mình tôi có hơn 7.500 bản vẽ từ A4 đến A0, với hàng trăm nghìn chi tiết. Riêng các loại lá tôn là hơn 62.000 lá, thế mà không nhầm chi tiết nào”.

Đến nay, Tổng công ty Thiết bị điện Đồng Anh đã lắp đặt được 2 máy biến áp 500kV và đang chạy thử nghiệm. Thành công này đã giúp Việt Nam trở thành nước thứ 12 trên thế giới tự thiết kế và sản xuất được máy biến áp 500kV, đánh giá rất cao về đóng góp đối với điện lực Việt Nam.

Đ. DUNG

Kỹ sư Nguyễn Thị Nguyệt kiểm tra các vị trí trên nắp máy biến áp 220kV sau quá trình vận chuyển. Ảnh: NV

TS ĐỖ HỮU HÀO - CHỦ TỊCH TỔNG HỘI CƠ KHÍ VIỆT NAM:

Nhiều sản phẩm “bất chước”, thiếu sáng tạo

Việt Nam trải qua nhiều năm chiến tranh nên tình trạng thiếu thốn hàng hóa kéo dài. Ngay cả khi đã thống nhất, do chế độ bao cấp, hàng hoá vẫn khan hiếm, do đó các sản phẩm dù không đẹp thì khi đưa ra thị trường vẫn được tiêu thụ nhanh vì cung không đủ cầu. Thực tế này dần dần tạo ra thói quen không cần quan tâm đến tính thẩm mỹ của sản phẩm khi chế tạo, sản xuất.

Khi đất nước chuyển sang nền kinh tế thị trường, các nhà thiết kế, nhà sản xuất mới bắt đầu chú ý đến việc tạo mẫu, tạo dáng công nghiệp cho sản phẩm của mình; nhưng việc thiết kế chủ yếu ở dạng bắt chước mẫu mã của nước ngoài, thiếu suy nghĩ sáng tạo, chưa có sự kết hợp với các họa sỹ mỹ thuật công nghiệp để thiết kế, chế tạo và tạo dáng cho sản phẩm ngay từ đầu cho đến khi sản phẩm ra thị trường.

Trình độ gia công cơ khí chính xác còn thấp và công nghiệp hỗ trợ chưa phát triển, nguyên vật liệu tạo dáng công nghiệp phải nhập khẩu... cũng là nguyên nhân hạn chế khả năng làm đẹp cho sản phẩm. Hơn nữa, nhiều nhà sản xuất ngại đầu tư vào khâu mỹ thuật công nghiệp vì lo sẽ làm đội giá thành sản xuất, dẫn đến sản phẩm khó cạnh tranh trên thị trường. Ngoài ra, khâu tiếp thị sản phẩm và chăm sóc khách hàng còn yếu, không nghe được các góp ý trực tiếp của khách hàng về mức độ xấu - đẹp của sản phẩm cũng là nguyên nhân hạn chế tính thẩm mỹ của sản phẩm công nghiệp Việt Nam.

HÀNG LÊ (Ghi)

BÀ TRẦN QUỲNH HƯƠNG - TT R&D CÔNG TY CHIẾU SÁNG RẠNG ĐỒNG:

Công nghiệp hỗ trợ chưa đáp ứng nhu cầu thiết kế

Trước đây, kiểu dáng của bóng đèn Rạng Đồng còn thô kệch nhưng đến năm 2015, chúng tôi đầu tư vào thiết kế kiểu dáng, hiện đã có một số sản phẩm mẫu mã đa dạng, đẹp hơn, vào được các thị trường khó tính như Nhật Bản, Ai Cập... Chúng tôi cũng đang đầu tư vào đổi mới sáng tạo, tích hợp giữa đèn chiếu sáng và đèn trang trí, mang phong cách deco. Về phía nước Rạng Đồng, nhận thấy cần phát triển dòng cấp cao nên năm nay chúng tôi đầu tư đổi mới mẫu mã, nhưng lại gặp không ít khó khăn do ngành công nghiệp hỗ trợ của Việt Nam chưa đáp ứng được nhu cầu thiết kế. Ví dụ, người thiết kế tạo ra một mẫu sản phẩm mới thì khi đi in lại chưa có vật liệu, chất liệu in và công nghệ lắp ráp hoàn chỉnh để cho ra sản phẩm hoàn hảo.

Ở một số nước, ngành thiết kế công nghiệp phát triển kéo theo công nghiệp hỗ trợ phát triển, trong đó có 4 yếu tố quyết định phần thẩm mỹ của sản phẩm, gồm kiểu dáng, vật liệu, màu sắc và đồ họa (tem, dấu in, nhãn dán, bao bì...). Trong khi đó, vật liệu ở Việt Nam gần như chưa đáp ứng được yêu cầu ban đầu. Chúng tôi nếu có nhu cầu lại phải sang Nhật Bản mua vật liệu, làm khuôn, rất tốn kém và mất thời gian. Vì vậy, cần thúc đẩy hơn nữa công nghiệp hỗ trợ để tác động trở lại với ngành thiết kế công nghiệp.

CHÂU LONG (Ghi)

VŨ THỊ NGỌC DIỆP - CỬ NHÂN ĐH MỸ THUẬT CÔNG NGHIỆP:

Để hành nghề tạo dáng công nghiệp, cần “tập học”

Tôi tốt nghiệp khoa Thiết kế - Tạo dáng công nghiệp và đang làm đúng chuyên môn tại một công ty Việt Nam liên kết với Singapore - chuyên sản xuất thiết bị y tế, làm cùng một nhóm kỹ sư phần cứng, phụ trách việc nghiên cứu và phát triển phần cứng, tức là những thứ như bo mạch, làm cho sản phẩm hoạt động được. Trong quá trình làm việc, hai bên liên tục đưa ra những yêu cầu chỉnh sửa để tối ưu hóa sản phẩm nhằm đạt tới một mục tiêu: Đảm bảo thẩm mỹ theo yêu cầu của người thiết kế, tạo dáng và công năng của thiết bị. Người thiết kế cũng phải tư duy về vấn đề kết cấu để sản phẩm gắn hơn với các công đoạn sản xuất.

Sau khi chốt được kiểu dáng và kỹ thuật, nhóm sẽ làm việc tiếp với kỹ sư cơ khí để họ điều chỉnh lần nữa, đảm bảo phần cứng của bo mạch, phần vỏ của người thiết kế gắn gũi nhất với kỹ thuật gia công và vật liệu.

Để hành nghề thiết kế, tạo dáng công nghiệp thì cần “tập học”. Việc học 5 năm trong trường đại học chỉ cung cấp những kiến thức tổng quan, nền tảng. Trong quá trình làm việc, người thiết kế phải chủ động tích lũy thêm nhiều kiến thức và liên tục cập nhật thông tin, kỹ năng mới. Điều quan trọng nhất với người thiết kế, tạo dáng công nghiệp là khả năng làm việc ăn khớp với nhóm (kỹ sư thiết kế phần cứng và kỹ sư cơ khí) để tạo ra được một sản phẩm hoàn thiện về cả công năng, kiểu dáng.

NGUYỄN HUY (Ghi)

Sản phẩm từ nghiên Tốt + r

Các giải thưởng khoa học và công nghệ (KH&CN) hầu như không có tiêu chí thẩm mỹ, người học thiết kế tạo dáng công nghiệp rất ít nhưng vẫn khó kiếm việc làm... Không hề khó hiểu khi rất nhiều sản phẩm từ nghiên cứu khoa học của Việt Nam có tính năng tốt, giá rất rẻ nhưng không thể ra thị trường vì... xấu.

CHỈ CẦN VẬN HÀNH ĐƯỢC, CHƯA TÍNH ĐẾN ĐẸP - XẤU

Chiếc xích lô chạy bằng năng lượng mặt trời có thể chở 200kg mà không cần đạp do nhóm sinh viên Đại học (ĐH) Bách khoa - ĐH Đà Nẵng chế tạo đã giành giải nhì cuộc thi “Thiết kế sản phẩm tiết kiệm năng lượng và ứng phó với biến đổi khí hậu” do trường và Sở KH&CN Đà Nẵng tổ chức. Sản phẩm được đánh giá rất phù hợp với đội xích lô du lịch nên thành phố chủ trương đầu tư sản xuất thí điểm 10 chiếc, chỉ cần cải tiến kiểu dáng đẹp và gọn nhẹ hơn, tháo lắp dễ dàng. Tuy nhiên đến nay, kế hoạch này vẫn giậm chân tại chỗ.

Trường nhóm nghiên cứu Phạm Hồng Trường lý giải: “Nhóm không chú trọng đầu tư hình thức ngay từ đầu nên chưa tìm được pin mặt trời dạng dẻo. Do phải dùng pin cứng nên xe nặng nề và không đẹp bằng những loại xích lô khác”.

Chiếc xích lô này chỉ là một trong rất nhiều sản phẩm khoa học có tính năng tốt nhưng bị bỏ lỡ cơ hội thương mại hóa do điểm yếu về thẩm mỹ. Có số phận tương tự là chiếc máy rửa bát gia đình của ông Nguyễn Văn Ngọc

ở Thái Bình, đoạt giải ba cuộc thi Sáng tạo khoa học kỹ thuật tỉnh năm 2009. Sau đó, ông Ngọc không sản xuất thêm chiếc nào nữa. Ông giải thích: “Nhiều người đặt hàng nhưng tôi không dám nhận, vì một thiết bị đặt trong nhà ngoài tính năng tốt còn phải đẹp, mà tôi không đáp ứng được yêu cầu đó”. Từ đó, ông chỉ làm máy rửa bát công nghiệp - vốn đòi hỏi thấp hơn về thẩm mỹ.

Nhìn qua những sản phẩm khoa học chiến thắng trong các cuộc thi, có thể thấy yếu tố thẩm mỹ ít khi được tính đến ngay từ đầu của quá trình sáng tạo. Dường như các tác giả chỉ tạo ra một sản phẩm dùng được mà chưa nghĩ đến chuyện tạo ra sản phẩm bán được. GS-TSKH Nguyễn Thiện Phúc - Trưởng ban giám khảo ban khoa học kỹ thuật, giải thưởng Sáng tạo KH&CN Việt Nam 2015 (Vifotec) - thừa nhận: “Tham gia nhiều hội đồng chấm giải KH&CN, nhưng tôi thấy giải hầu như không có tiêu chí thẩm mỹ, mà mới dừng lại ở khả năng ứng dụng”.

CỬ NHÂN TẠO DÁNG CÔNG NGHIỆP “Ế” VIỆC

Trường Đại học Mỹ thuật công nghiệp có hẳn một

Chiếc xích lô chạy bằng năng lượng mặt trời của nhóm sinh viên.

khoa về thiết kế, tạo dáng công nghiệp. Theo TS Hồ Nam - Trưởng phòng Quản lý khoa học và Hợp tác quốc tế của trường, mỗi khoá, khoa đào tạo khoảng 60 sinh viên. Tuy nhiên, những năm học gần đây sinh viên của khoa có mặt bằng điểm đầu vào chỉ bằng điểm sàn tuyển sinh; sinh viên ra trường làm đúng ngành học rất hiếm. Một số thầy giáo dạy tạo dáng công nghiệp cũng phải kiểm tiến bằng thiết kế web, nội thất, đồ họa.

Ông Nam cũng cho biết, sinh viên chỉ được dạy cách tạo dáng một sản

Máy rửa bát công nghiệp của ông Nguyễn Văn Ngọc (trái) và một chiếc máy rửa bát công nghiệp Budget AX240 của hãng Rhima.

cứu khoa học: Rẻ + Xấu = ế

sinh viên Trường Đại học Bách khoa - ĐH Đà Nẵng.

Ảnh: NV

“Tham gia nhiều hội đồng chấm giải KH&CN, tôi thấy trong các tiêu chí chấm giải hầu như không có tiêu chí thẩm mỹ, mà mới dừng lại ở khả năng ứng dụng”
- GS-TSKH Nguyễn Thiện Phúc.

phẩm công nghiệp mang tính thẩm mỹ chứ chưa được đào tạo nhiều về sự kết nối giữa tính thẩm mỹ và tính ứng dụng.

Nguyễn Nam Giang - 27 tuổi, cựu sinh viên khoa Thiết kế - Tạo dáng công nghiệp, hiện làm thiết kế nội thất - cho biết lớp

anh có 40 người, nhưng chỉ hơn chục người làm đúng nghề vì khó tìm việc: “Theo tôi biết, các công ty sản xuất xe máy như Honda, Yamaha phản ánh rằng sinh viên trường tôi vẽ rất tốt, nhưng xe không đi được. Thường các công ty nhận sinh viên tạo dáng

công nghiệp đều phải đào tạo lại rồi mới giao việc”.

Ông Trịnh Đình Năng - người sáng chế lò đốt rác y tế được Bộ KH&CN cấp bằng độc quyền sáng chế - kể: “Tôi từng nhờ tư vấn thẩm mỹ, nhưng khi thiết kế thì không đạt bởi họ chưa hiểu về kết cấu. Chỉ thiết kế được mỹ thuật mà không khớp với kết cấu thì không sản xuất được”.

Theo ông Nguyễn Chí Linh - Giám đốc điều hành Công ty cổ phần công nghệ và truyền thông An An, chuyên sản xuất thiết bị chăm sóc sức khỏe thông minh, Việt Nam rất thiếu người có khả năng thiết kế sản phẩm vừa đẹp vừa dễ dùng. Công ty ông từng đặt thiết kế một sản phẩm mà không ai làm được. Có ứng cử viên tự giới thiệu từng tham gia tạo mẫu một sản phẩm nổi tiếng, ứng trước 20 triệu đồng nhưng đến nay, sau mấy tháng vẫn chưa hoàn thành. “Công ty tôi cũng đang làm một sản phẩm khác, phần lõi đã có, chỉ còn thiếu mỗi vỏ mà vào Nam ra Bắc mãi vẫn chưa xong” - ông Linh chia sẻ.

Công ty An An hiện có 2 nhân sự về tạo dáng công

ngiệp và đang muốn tuyển thêm. Theo ông Linh, với hoàn cảnh hiện nay, doanh nghiệp phải chấp nhận đào tạo dần: “Các bạn học thiết kế kiểu dáng công nghiệp xong thì đi làm shop quà tặng, web, chưa bao giờ được làm với đội sản xuất khuôn vỏ, nếu đòi hỏi cao thì tuyển ai?”.

TS Đỗ Hữu Hào - Chủ tịch Tổng hội Cơ khí Việt Nam - cho rằng việc chú trọng đào tạo về tạo dáng công nghiệp rất cần thiết, bởi: “Cùng một chất lượng nước hoa, lọ nào có thiết kế đẹp, lạ mắt sẽ được chọn nhiều hơn. Các nhà sáng chế phải có ý thức làm đẹp ngay từ khâu thiết kế ban đầu của cả sản phẩm lẫn bao bì, thông qua sự hỗ trợ của họa sỹ mỹ thuật công nghiệp”.

“Các sản phẩm công nghiệp mang tính thẩm mỹ cao và chất lượng tốt chắc chắn sẽ chiếm lĩnh không chỉ thị trường trong nước mà cả thị trường quốc tế. Đây là cái đích mà ngành công nghiệp Việt Nam cần hướng tới trong tiến trình hội nhập” - ông Hào nói.

HÀNG LÊ- HUY BA

Người thiết kế tạo ra giá trị mới cho sản phẩm

Tác giả lò đốt rác y tế Trịnh Đình Năng cho rằng tính thẩm mỹ quyết định 30% khả năng phát triển sản phẩm, nếu không đạt thì giá trị không cao và khó bán ra thị trường. Nhấn mạnh hơn vai trò của thẩm mỹ, ông Nguyễn Chí Linh - Giám đốc điều hành Công ty An An - khẳng định trong doanh nghiệp ông, người thiết kế đóng vai trò gần như quan trọng nhất bởi: “Làm ra sản phẩm sử dụng được khá đơn giản, nhưng làm ra sản phẩm có tính thẩm mỹ cao thì rất khó. Như mọi người thấy, sản phẩm của Apple vượt trội bởi nó đẹp, tinh tế, đây là điều người thiết kế tạo ra. Bản chất những người thiết kế là tạo ra những giá trị mới cho sản phẩm chứ không phải ngồi và làm ra sản phẩm vận hành được”.

Tuy nhiên theo ông Linh, có nhiều rào cản để doanh nghiệp Việt Nam cho ra một sản phẩm đẹp, đầu tiên là vấn đề chi phí. Người thiết kế tốt phải được trả lương cao. Thiết kế phải làm đi làm lại, mất rất nhiều thời gian, trong khi đội ngũ văn phòng, bán hàng “ngồi chơi” và nhận lương, chi phí đội lên rất nhiều.

“Ví dụ, công ty tôi tạo ra một sản phẩm đo điện tâm đồ, làm cái vỏ đắt gấp 2-3 lần cái lõi” - ông Nguyễn Chí Linh chia sẻ.

Một rào cản nữa là sản phẩm của Việt Nam không có khả năng cạnh tranh cao về “chất xám”. Người tiêu dùng Việt Nam vẫn mong muốn sản phẩm rẻ. Có 2 sản phẩm công năng như nhau nhưng một cái thiết kế đẹp, một cái rẻ thì cái rẻ thường được chọn, mà nó chắc chắn là xấu hơn.

Giám đốc điều hành của An An cho rằng, để có sản phẩm tốt, giá cả hợp lý và đảm bảo tính thẩm mỹ để thương mại hóa thành công, cần có sự phối hợp 4 bên: Bộ phận R&D nghiên cứu để phát triển sản phẩm, nhà thiết kế, người tạo khuôn mẫu kỹ thuật và thương mại - marketing. Bên nghiên cứu, thiết kế, tạo khuôn không quan tâm đến chi phí, nên cần bên thương mại - marketing “nhắc nhở” cần tạo ra sản phẩm tối ưu trong giới hạn chi phí nào.

“Tình trạng sản phẩm đoạt giải các cuộc thi KH&CN có hình thức xấu xuất phát từ việc nhà sản xuất phải đóng cả vai trò của người thiết kế và nhà thương mại. Một sản phẩm muốn làm thương mại thì chạy tốt là chưa đủ, mà phải đẹp. Đẹp cũng là chưa đủ mà phải dễ dùng, thân thiện” - ông Linh nói. **TƯỜNG HUY**

Nhân viên thiết kế và kỹ sư phần cứng của Công ty An An trao đổi về việc thiết kế một sản phẩm. Ảnh: Huy Ba

Kỳ thị sự khác biệt, con người dễ sai lầm

Cô dâu nên mặc váy trắng, nam nên mặc quần, nữ nên mặc váy, nam - nữ cần có nhà vệ sinh riêng... là những điều mà rất nhiều người trong chúng ta mặc định là đúng, chưa từng đặt câu hỏi chúng xuất phát từ đâu, đúng hay sai.

TỪ THÓI QUEN BẢO THỦ TRONG GIẢI THÍCH...

"Bình thường" và "không bình thường" từ lâu đã được cho là tiêu chuẩn phán xét về "tốt" và "xấu" trong quan điểm của không ít người. Điều này từng được Katherine Dunn - tác giả truyện viễn tưởng "Geek Love" (Tình yêu kỳ quái) tái hiện sinh động qua các nhân vật thuộc nhà Binewskis - một gia đình không bình thường gồm: Arty có chân tay giống chân vịt, lphy và Elly bị dính liền nhau, còn cậu bé Chick có quyền năng tâm linh. Họ thường đi lưu diễn các nơi để chứng tỏ tài năng, nhưng lại bị khán giả xem là kẻ kỳ quái và không có giá trị hay đạo đức. Tuy nhiên, về bề ngoài có thể dẫn tới hiểu nhầm. Ví dụ nhân vật Miss Lick trong truyện là một phụ nữ có vẻ ngoài hoàn toàn bình thường, nhưng lại mang tâm địa bất chính.

Như các nhân vật trong "Tình yêu kỳ quái", chúng ta vẫn hay nhầm lẫn khi coi bình thường như một tiêu chuẩn đạo đức. Thực tế, sự kỳ quái và chuẩn mực không hoàn toàn tách biệt mà có thể xuất hiện bất cứ nơi nào ngay cả trong cái tốt và xấu.

Hai nhà tâm lý học Andrei Cimpian và

Christina Tworek (Mỹ) cho biết, khi giải thích thế giới xung quanh, con người thường nghĩ đến những đặc tính vốn có của sự vật, hiện tượng trước tiên. Điều này dẫn tới việc sử dụng các thông tin gián lược và thiếu nguồn thông tin hiệu quả để đưa ra kết luận, giải thích chính xác.

Chẳng hạn, nếu giải thích tại sao nam và nữ cần có nhà vệ sinh công cộng riêng, người ta thường nói ngay đến sự khác biệt giới tính. Chính xu hướng giải thích dựa vào những điểm sẵn có, phổ biến này làm cho mọi người không biết được thông tin khác về các tình huống hay lịch sử hiện tượng đang được nói đến. Trong thực tế, nhà vệ sinh công cộng ở Mỹ phân chia nam - nữ từ cuối thế kỷ 19. Sự phân chia đó không dựa trên sự khác biệt giữa hai giới về mặt giải phẫu học mà xuất phát từ một loạt thay đổi chính trị cùng cố quan điểm vị trí của phụ nữ trong xã hội có sự khác biệt so với nam giới.

... ĐẾN PHÁN XÉT "BÌNH THƯỜNG LÀ TỐT"

Nghiên cứu của Cimpian và Tworek chỉ ra rằng, thói quen giải thích như trên có thể ảnh hưởng tới cách phán xét đạo đức của con người. Trong nghiên

Tạp quán cô dâu mặc váy trắng thực tế bắt nguồn từ việc Nữ hoàng Victoria của Anh chọn màu váy này trong lễ cưới.

Ảnh: INT

cứu, họ yêu cầu đánh giá những nhận định vốn phổ biến như: Các cô gái thường mặc áo hồng vì nó đem lại vẻ thanh nhã và có màu sắc đẹp như một bông hoa, có 90% người Mỹ uống cà phê và đây là một hành vi tốt, nên làm. Kết quả, mọi người ủng hộ những lời giải thích này và có xu hướng nghĩ đó là hành vi tiêu biểu mà chúng ta cần làm.

Nhóm nghiên cứu còn phát hiện rằng, lối giải thích cổ hữu còn ảnh hưởng tới sự phát triển ý niệm về đúng và sai của trẻ nhỏ. Các bé mẫu giáo thường nghĩ rằng cô dâu phải mặc váy trắng. Thậm chí trẻ từ 4 - 7 tuổi còn ủng hộ kiểu giải thích như con trai mặc quần và con gái mặc váy là điều đúng đắn.

Các nhà tâm lý cho rằng giới khoa học cần tiến tới thay đổi thói quen phán xét dựa trên cách giải thích thường có, nhưng lại không đúng. "Nếu mọi người có thông tin nhiều hơn về thế giới xung quanh, họ có thể dễ dàng thấy được thế giới có những khác biệt như thế nào. Một khi có thêm nhiều cách giải thích khác biệt với những cách giải thích đang có về một sự vật, hiện tượng, họ sẽ ít đi đến kết luận đồng nhất những gì đang tồn tại với những gì cần làm" - Toworek khuyến cáo.

Trên cơ sở này, các nhà khoa học có thể cung cấp nhiều hơn thông tin bên ngoài về những gì mà mọi người vẫn xem là cần làm. Chẳng hạn, trẻ nhỏ sẽ ít

"Một khi mọi người có thêm nhiều cách giải thích khác biệt với cách giải thích đang có về một sự vật, hiện tượng, họ sẽ ít đi đến kết luận đồng nhất những gì đang tồn tại với những gì cần phải làm" - Christian Toworek.

nhận xét theo kiểu cô dâu mặc váy trắng là đúng khi có thêm những giải thích khác, ví dụ như từ lâu, một nữ hoàng đã mặc váy trắng tại lễ cưới nên sau đó mọi người đã bắt chước.

Có thể thấy, nhiều yếu tố dẫn tới tâm lý xem những gì đang tồn tại phổ biến là điều cần làm hoặc là những điều tốt; nhưng một trong những nguồn dẫn tới điều này lại nằm

ngay ở chính những lời giải thích không rõ ràng trong cuộc sống hằng ngày. Đây chính là lý do khiến nhiều người - thậm chí cả người còn rất trẻ - phản ứng gay gắt với các hành vi diễn ra ngược lại với những cái đang được xem là chuẩn mực. Sự phản ứng mang tính tâm lý xã hội này có thể sẽ kìm hãm sự thay đổi của xã hội loài người.

VĂN BIÊN

Béo phì gây suy giảm chức năng não

Bệnh béo phì có nhiều tác hại hơn chúng ta vẫn tưởng.

Ảnh: Healthstatus

Theo một nghiên cứu mới của Trung tâm Nghiên cứu người cao tuổi và khoa học thần kinh Cambridge, Anh, não của những người thừa cân già hơn 10 tuổi so với bình thường.

Các nhà khoa học đã phân tích 473 người trong độ tuổi từ 20-87, chia thành hai nhóm bình thường và thừa cân. Họ thấy não ở những người thừa cân có ít chất trắng hơn người bình thường. Nghiên cứu sự liên quan giữa lượng chất trắng và

tuổi tác của hai nhóm, các nhà khoa học phát hiện người thừa cân có lượng chất trắng bằng một người bình thường lớn hơn họ 10 tuổi. Tuy nhiên, tình trạng này chỉ xảy ra ở tuổi trung niên trở lên. Điều đó khiến các nhà khoa học tin rằng bộ não của chúng ta đặc biệt dễ bị tổn thương trong giai đoạn lão hóa.

Ở tuổi trung niên, chúng ta đặc biệt dễ bị tổn thương não. Nhiều nơi trên thế giới đang phải đối mặt với tình trạng dân

số lão hóa và sự gia tăng bệnh béo phì. Do đó cần tìm ra cơ chế tương tác của hai yếu tố này, bởi lẽ tác hại của chúng đối với sức khỏe rất nghiêm trọng" - các tác giả cho biết.

Dù đã tìm thấy mối liên hệ giữa bệnh béo phì và sự lão hóa của não, nhưng các nhà nghiên cứu vẫn chưa giải thích được nguyên nhân. "Khi nào có tuổi, chúng sẽ tự thu nhỏ kích thước, nhưng đây không phải là câu trả lời cho việc não của người thừa cân

giảm chất trắng mạnh hơn người bình thường. Chúng tôi đang tìm hiểu xem bệnh béo phì gây ra sự thay đổi của não hay chính sự thay đổi của não dẫn đến sự béo phì. Nghiên cứu này là điểm khởi đầu để chúng tôi tìm hiểu sâu hơn ảnh hưởng của trọng lượng, chế độ ăn uống và tập thể dục với não và bộ nhớ" - tiến sĩ Lisa Ronan, thành viên nhóm nghiên cứu - nói.

VIỆT HƯNG (Theo Neurobiologyofaging)

Tìm cơ hội sinh nở cho đàn ông đích thực

Từ thực tế nhiều đàn ông chuyển giới sinh con và một số bà mẹ có thai ngoài tử cung vẫn sinh nở an toàn, các nhà khoa học đang có tham vọng tìm ra cách giúp những người đàn ông thực sự - tức không hề có tử cung - cũng có thể tự mang bầu.

ĐÀN ÔNG SINH CON NGÀY Càng PHỔ BIẾN

Năm 2008, Thomas Beatie gây sốc cho cả thế giới khi trở thành người đàn ông đầu tiên mang thai và sinh con. Hồi 23 tuổi, Thomas - khi đó vẫn là phụ nữ - bắt đầu tiêm testosterone để có hình hài phù hợp với giới tính mình cảm nhận và đến năm 2002 bắt đầu phẫu thuật chuyển giới, nhưng quyết định giữ lại tử cung. Và 6 năm sau, ở tuổi 34, Thomas bắt đầu thụ thai nhờ tình trùng hiến, sinh ra con gái Susan. Anh không thể cho con bú vì đã cắt bỏ vú và phẫu thuật tái tạo ngực.

"Người chuyển giới cũng khao khát những điều mà người bình thường có được như một sự tất yếu. Tôi cảm thấy mang thai là một điều tuyệt vời, không phụ thuộc vào việc tôi là ai" - Thomas chia sẻ. Anh hiện là cha của 3 nhóc tì, tất cả đều do anh sinh ra. Vợ anh - Nancy - không thể mang thai do phải cắt bỏ tử cung vì ung thư.

Thomas không phải người đàn ông duy nhất tự mình sinh nở. Tháng 3/2010, Scott Moore - người đàn ông chuyển giới ở California, Mỹ - cũng sinh con. Ngày 28/12/2011, người đàn ông chuyển

giới người Israel mang tên Yuval Topper cũng sinh hạ một em bé thành công.

NHIỀU CÁCH GIÚP NGƯỜI CHUYỂN GIỚI CÓ BẦU

Hầu hết đàn ông chuyển giới muốn có con đều đóng băng trứng trước khi chuyển hoàn toàn từ nữ sang nam, sau đó nhờ người mang thai hộ. Tuy nhiên, nếu giữ lại các cơ quan sinh dục nữ, đàn ông chuyển giới có thể tự mang thai và sinh nở.

Một bác sĩ tại NHS - hệ thống bệnh viện tư nhân chuyên về chăm sóc sức khỏe giới tính ở London, Anh - cho biết, các kỹ thuật thụ tinh trong ống nghiệm (IVF) có khả năng giúp đàn ông chuyển giới mang thai nếu chưa cắt bỏ tử cung.

Hàng chục người đàn ông chuyển giới đã chọn giải pháp đông lạnh trứng tại NHS. Tiến sĩ James Barrett - công tác tại bệnh viện này - khẳng định, 3 bệnh nhân của ông - là người chuyển giới từ nữ sang nam - đang mang thai và sắp sinh con.

"Trong năm qua, tôi có khoảng 50 bệnh nhân chuyển giới từ nữ sang nam đông lạnh trứng để sinh con sau khi tìm lại được giới tính thật" - tiến sĩ James Barrett nói.

Thomas Beatie và 3 đứa trẻ do anh tự mang thai và sinh ra.

Ảnh: Gascot.blogspot

"Trong năm qua, tôi có khoảng 50 bệnh nhân chuyển giới từ nữ sang nam đông lạnh trứng để có thể mang thai và sinh con sau khi tìm lại được giới tính thật" - tiến sĩ James Barrett.

Ngoài một số ít bệnh nhân muốn tự mang thai, đa số đàn ông chuyển giới chọn biện pháp mang thai hộ. Riley Middlemore - 17 tuổi, một người chuyển giới từ nữ sang nam - đã đóng băng trứng và dự định sẽ xin tinh trùng hiến tặng, nhờ bạn gái mang thai hộ để sinh con. Giải thích về quyết định này, mẹ của Riley - bà Carrie - cho hay, con bà rất muốn làm cha nhưng lại không muốn tự mình mang thai và sinh nở.

ĐÀN ÔNG ĐÍCH THỰC CŨNG CÓ CƠ HỘI?

Theo tờ Science20, các nhà khoa học từ lâu đã nghiên cứu về khả năng cấy và nuôi dưỡng thai nhi trong bụng một người đàn ông thực thụ. Câu hỏi đặt ra là liệu bào thai có thể phát triển bình thường trong môi trường ngoài tử cung? Câu trả lời là có.

Các thống kê cho thấy, cứ 10.000 ca mang thai thì có 1 trường hợp trứng đã thụ tinh không làm

tổ trong tử cung mà lọt vào khoang phúc mạc ở bụng. Điều này xảy ra là do buồng trứng không gắn liền với ống dẫn trứng. Trong những trường hợp hiếm gặp, hành trình về tử cung của trứng đã thụ tinh không diễn ra suôn sẻ. Nó rơi khỏi ống dẫn trứng và lọt vào khoang phúc mạc.

Liệu trứng đã thụ tinh bị rơi vào vùng bụng có cơ hội phát triển hay không? Một số tài liệu y khoa cho biết, một số em bé ra đời khỏe mạnh bởi các bà mẹ mang thai theo cách bất thường này. Vậy nếu như phụ nữ có thể mang thai trong ổ bụng thì tại sao đàn ông lại không? Ý tưởng giúp đàn ông thực thụ mang thai nhờ cấy phôi kèm theo nhau thai vào ổ bụng xuất hiện.

Tuy nhiên theo các bác sĩ, mang thai ở bụng là tình huống hiếm gặp và gây nguy hiểm tính mạng cho cả thai phụ lẫn thai nhi, bởi ổ bụng không có khả năng sản sinh các tế bào nội mạc tử cung.

Như vậy, chỉ khi các nhà khoa học tìm ra cách giúp nhau thai phát triển an toàn trong ổ bụng và có khả năng tự tách rời đó khi chuyển dạ thì người đàn ông thực thụ mới có khả năng sinh nở. Còn hiện tại, chuyện "trao thẳng" có bầu vẫn hoàn toàn bất khả thi.

Ngoài vấn đề kỹ thuật, việc đàn ông sinh nở cũng gặp khó khăn vì vấn đề tranh cãi về đạo đức. Rất nhiều người phản đối dữ dội bởi cho rằng điều đó phá vỡ trật tự tự nhiên.

BẠCH DƯƠNG

Hơn 1,6 triệu bà mẹ có nguy cơ mắc Zika

Một phương pháp cải tiến mà các nhà khoa học Anh, Mỹ vừa thiết kế cho phép ước lượng số thai phụ bị ảnh hưởng của Zika - virus gây bệnh đầu nhỏ ở trẻ và các bệnh sốt xuất huyết, đau cơ, đau mắt - trên toàn thế giới. Việc 80% số ca bệnh do Zika không có triệu chứng là khó khăn lớn trong việc đối phó với virus này.

"Rất khó dự đoán chính xác bao nhiêu thai phụ có nguy cơ từ Zika, bởi phần lớn trường hợp không có

triệu chứng. Đây là thách thức đáng kể cho những cố gắng tìm hiểu tác động của Zika trên các quần thể" - nhà khoa học Andrew Tatem thuộc Đại học Southampton (Anh) nói.

Các nhà khoa học của 3 trường đại học Notre Dame (Mỹ), Southampton và Oxford (Anh) đã thiết kế một phương pháp giúp ước lượng rủi ro do Zika. Họ căn cứ lý thuyết sinh thái học, tỷ lệ sinh thực tế, cách lây virus, khí hậu, thời gian ủ bệnh, điều kiện

kinh tế, xã hội... để tính quy mô tiềm năng lây lan Zika. Kết quả, khoảng 1,5-2 triệu phụ nữ Mỹ Latinh sẽ nhiễm bệnh khi mang thai ngay trong đợt bùng phát đầu tiên của dịch nếu nó kéo dài 2-3 năm. Con số dễ thành hiện thực nhất là 1,65 triệu. Nước bị ảnh hưởng nặng nhất là Brazil với tỷ lệ gấp 3 lần các nước khác. Nhóm nghiên cứu cảnh báo, có khả năng hơn 90 triệu người ở khắp Mỹ Latinh và vùng Caribbean nhiễm Zika sau đợt bùng

phát mà họ gọi là "làn sóng đầu tiên" của đại dịch.

"Các dự báo là đóng góp quan trọng đầu tiên trong nỗ lực toàn cầu để hiểu được quy mô của dịch Zika, qua đó cung cấp thông tin về cường độ có thể của nó, giúp cho việc lập kế hoạch giám sát và ứng phó ổ dịch - cả ở cấp độ quốc tế và địa phương - được tốt hơn" - Giáo sư Andrew Tatem - đồng tác giả của nghiên cứu - nói.

LƯƠNG ÁNH

(Theo Medicalnewstoday)

Một đứa trẻ mắc hội chứng não nhỏ, gây ra bởi virus Zika.

Ảnh: Popsugar

Công nghệ chữa “bệnh già” cho xích tùng cổ Yên Tử

Đại đa số các cây xích tùng ở Yên Tử (Quảng Ninh) đang lâm trọng bệnh do “tuổi cao sức yếu”. Các nhà khoa học đang chuẩn bị cả chiến dịch để chẩn đoán và chữa bệnh cho loài cây mang ý nghĩa tâm linh đối với phật tử Việt Nam này bằng các kỹ thuật, công nghệ hiện đại.

CÙNG KHÁM CHO CÂY BẰNG SIÊU ÂM

Theo tiến sỹ (TS) Phạm Anh Tuấn - Phó Giám đốc Viện Kiến trúc cảnh quan và nội thất, Đại học Lâm nghiệp, vấn đề sức khỏe và sinh trưởng của loài xích tùng tại Rừng quốc gia Yên Tử đang thực sự đáng báo động. Kết quả điều tra hiện trạng cho thấy, trong tổng số 263 cây được thống kê, 30 cây đã chết, 233 cây còn lại đều có vấn đề về sức khỏe như sâu bệnh, nghiêng tán, bật gốc và rễ nổi... Riêng đường tùng cổ thụ - một không gian, cảnh quan thiên nhiên đặc biệt ấn tượng với chiều dài 237m - có tổng cộng 69 cây thì 7 cây đã chết, 51 cây bị rỗng thân, gốc và sâu bệnh hại.

“Cây xanh được ví như con người, bộ rễ như chân bám sâu xuống đất. Tổn thương ở bộ phận nào cũng đều khó phục hồi, vấn đề của gốc rễ càng đặc biệt nghiêm trọng” - TS Tuấn nhấn mạnh. Kết quả khảo sát cho thấy có tới 80% số cây xích tùng ở Yên Tử gặp các vấn đề về gốc rễ, 45% gặp vấn đề ở thân, 90% gặp vấn đề về tán lá.

Về thủ phạm gây bệnh, GS-TS Trần Văn Mão - Giám đốc Trung tâm Môi trường và Phát triển lâm nghiệp bền vững - cho biết đã phát hiện một số loài thuộc họ xén tóc, mối

hại, 5 loài nấm gây bệnh loét thân, mục lõi và mục giác, rỗng ruột, 6 loài tảo mọc trên thân cây. “Trong đó, bệnh mục và loét thân, xén tóc nguy hiểm hơn cả” - ông Mão nói.

Để phát hiện bệnh cho xích tùng cổ, ngoài quan sát thực địa, TS Đào Ngọc Tú - Trung tâm Tài nguyên và Môi trường lâm nghiệp - tiết lộ: “Thời gian tới, khi dự án “Chăm sóc, bảo tồn cây xích tùng cổ tại Rừng quốc gia Yên Tử” được triển khai, chúng tôi sẽ sử dụng thiết bị siêu âm để soi lại những cây bị xén tóc, thân nấm... làm hại trước khi tiến hành loại bỏ vết mục”.

Là người từng tham gia bảo tồn xích tùng ở Trung Quốc, GS Mão đánh giá cao thiết bị công nghệ này: “Máy siêu âm này nhỏ, chỉ bằng bàn tay, dễ dàng vận chuyển và phù hợp với địa hình rừng núi. Đặc biệt chỉ cần đặt nó ở bên ngoài là có thể phát hiện xén tóc trong thân cây”.

“THUỐC” CHỮA BỆNH CHO CÂY

Để cứu xích tùng Yên Tử, các nhà khoa học đã chuẩn bị một số phương án chăm sóc, chữa trị, bù vết thương... “Chúng tôi lập bảng đánh giá, căn cứ trên các tiêu chí để phân loại mức độ nguy cấp của cây, từ đó sẽ chọn giải pháp cho từng cây khác

Các cán bộ Rừng quốc gia Yên Tử đang tiến hành giăng nêo và bôi thuốc cho cây.

Ảnh: N. Dương

“Việc chăm sóc vết thương cho cây cũng giống như ở người, nghĩa là phải chữa trị vết thương cho lành rồi bôi thuốc chống nấm xâm nhập, sau khi cây đã liền da mới bù vật liệu” - TS Phạm Anh Tuấn.

nau” - ông Tú giải thích.

“Việc chăm sóc vết thương cho cây cũng giống như chăm sóc vết thương cho người, nghĩa là phải chữa thương cho lành rồi bôi thuốc chống nấm xâm nhập, khi cây đã liền da mới bù vật liệu” - TS Tuấn cho biết thêm.

Để đắp bù vật liệu cho các vết mục rỗng trên thân xích tùng, trước tiên các chuyên gia phải nạo vét, cạo bỏ lớp mục, sau đó bôi thuốc điều trị và kháng sâu bệnh. Tiếp đến, họ lấp đầy phần mục rỗng bằng

một hỗn hợp vữa xi măng để tránh sự xâm nhập của tác nhân gây bệnh.

Bên cạnh đó, các giải pháp cắt tỉa cành, tán khô, bệnh, giải pháp trụ chống và giăng nêo cũng được đề xuất. Theo TS Phạm Anh Tuấn, việc chống đỡ và giăng nêo đã được tiến hành với các cây xích tùng Yên Tử, nhưng trong quá trình triển khai, một số kỹ thuật được áp dụng một cách máy móc nên hiệu quả mang lại không cao.

“Ở các nước phương Tây hay Nhật Bản, khi giăng

nêo cây, người ta thường dùng chân bông để đệm, nhưng ở nước ta khí hậu ẩm nên nếu dùng chân bông sẽ gây nấm. Một số cây xích tùng đã bị chết cũng vì lý do này” - ông Tuấn chia sẻ. Giải pháp thay thế mà ông và cộng sự đưa ra là dùng đệm caosu và tính toán làm bàn thép rộng để tăng cường độ cứng. Ông cũng nhấn mạnh: “Đặc tính vùng núi rừng Yên Tử là độ ẩm cao nên khi tiến hành chữa bệnh cho cây, phải xử lý sao cho phù hợp với địa hình, khí hậu, thổ nhưỡng ở vùng đất đấy”.

Một vấn đề khiến các chuyên gia đau đầu là bộ rễ nổi của xích tùng cổ Yên Tử đang bị xâm hại nghiêm trọng, ảnh hưởng không nhỏ đến sức khỏe của cây. Bộ rễ nổi lại là yếu tố làm nên nét đặc thù có một không hai, góp phần

tạo nên tính hấp dẫn của tuyến đường hành hương Yên Tử. Làm thế nào để vừa bảo vệ được sức khỏe của cây, vừa giữ được nét đẹp riêng có của tuyến đường? Theo TS Phạm Anh Tuấn, cần giảm thiểu tác động của con người lên con đường này bằng cách cải tạo nó từ dạng đường đi sang hình thức đá “dậm bước” theo phong cách vườn cảnh của Nhật Bản để hạn chế khách hành hương tác động vào bộ rễ.

GS Mão cho rằng, đối với xích tùng cổ ở Rừng quốc gia Yên Tử, hiện nay chỉ có cách phòng bệnh để cứu vãn. Do đó, cần cải tạo đường tùng. “Tôi cho rằng cách tốt nhất là làm rào chắn để ngăn cách khách du lịch, tránh giảm lên gốc tùng. Đây là phương pháp mà Trung Quốc đã áp dụng thành công” - GS Mão nói. **MINH NHẬT**

Phun thuốc kích thích để cứu rừng duối cổ Đường Lâm

Một thân cây duối bị đổ gãy do ảnh hưởng bão số 1, ngày 28/7. Ảnh: Tường Huy

Rừng duối 18 cây có tuổi đời 1.000 năm ở di tích làng cổ Đường Lâm (thị xã Sơn Tây, Hà Nội) - được công nhận là cây di sản Việt Nam vào năm 2011 - hiện chỉ còn lại 15 cây, theo ông Phạm Hùng Sơn - Trưởng ban quản lý di tích. Ngày 28/7 vừa qua, một thân của cây duối lớn sát đường đã đổ gãy do ảnh hưởng của cơn bão số 1. “Cây duối bị đổ có 2 thân, phần thân gãy đổ ra phía đường cái. Do bị mục và có vết nứt dài hơn

1m trên thân, cộng thêm phần gãy nứt cách gốc chỉ khoảng 70cm nên không thể cứu được phần thân này” - ông Sơn nói.

Để bảo vệ phần còn lại của cây duối, ngày 2/8, Ban quản lý di tích làng cổ Đường Lâm đã cử phần thân dưới bị gãy; phần thân lành được vun lại gốc, nêo bằng dây thép để cố định, sau đó phun thuốc kích thích rễ. Trước đó một thời gian, ban quản lý cũng đã tiến hành cưa gốc 2 cây duối bị chết khô.

Ông Phạm Hùng Sơn cho biết, thị xã Sơn Tây đang phối hợp với Trường Đại học Lâm nghiệp (Xuân Mai - Hà Nội) triển khai dự án chăm sóc hàng duối di sản. Các chuyên gia đã tiến hành cắt tỉa cây ký sinh, cắt bỏ cành vô hiệu, phun thuốc vi lượng trên lá. Sau đó, các cây duối được bón phân đa lượng vào gốc và phun thuốc chống nấm.

Cùng với mục đích phục hồi rừng duối di sản, thị xã Sơn Tây cũng mời một số nghệ nhân sinh vật cảnh

tiến hành chiết cành ở những cây duối khác để trồng nhằm giữ nguyên trạng nguồn gene duối cổ.

“Chúng tôi đã kiến nghị với Cục Di sản, Hội Bảo vệ thiên nhiên và môi trường Việt Nam rằng sau khi xếp hạng cây di sản, cục và hội cần có quy trình bảo vệ và bảo tồn với hàng cây này; từ đó hướng dẫn người dân địa phương biết cách chăm sóc cho hàng cây di sản này sống lâu hơn nữa” - ông Phạm Hùng Sơn bày tỏ. **HUY BA**

Chưa đến thời của xe hơi tự lái

Mặc dù các hãng ô tô đang chạy đua quyết liệt để sản xuất xe hơi tự hành, thông điệp chủ yếu được đưa ra vẫn là “công nghệ chưa cho phép”. Các câu hỏi “tự động hóa đến mức nào” và “như thế nào là an toàn” vẫn đang gây tranh cãi trong ngành công nghiệp xe hơi.

TỰ ĐỘNG HÓA BAO NHIÊU LÀ ĐỦ?

Chúng ta đã quá quen với việc các hãng sản xuất ô tô và công ty công nghệ quảng cáo về viễn cảnh tươi sáng với những chiếc xe hoàn toàn tự động trên đường, an toàn và nhân hạ cho con người. Vì thế, không ít người sẽ bất ngờ khi biết ngay cả kỹ sư của các hãng xe cũng đang tranh cãi quyết liệt về tính thực tế của những gì được quảng cáo.

Câu chuyện xe hơi tự hành gần đây đã trở thành đề tài nóng khi tài xế xấu số Joshua Brown, 40 tuổi, thiệt mạng trong một vụ va chạm giao thông tại Florida cuối tháng 6. Khi đó, Joshua đang lái chiếc Tesla Model S ở chế độ tự động trên một tuyến đường đôi có dải phân cách. Chiếc Tesla đã đâm phải một xe tải đầu kéo đang rẽ, cắt ngang qua làn đường của nạn nhân. Theo công bố của hãng Tesla, cả hệ thống lái xe tự động lẫn nạn nhân đều không nhận ra sự có mặt của chiếc xe tải màu trắng trên nền trời sáng nên không hệ thống phanh nào được kích hoạt.

Ngay khi giới quan sát vẫn còn bàng hoàng về cái chết của nạn nhân đầu tiên trong kỷ nguyên cách mạng xe tự lái, hãng xe Đức BMW tuyên bố đang có dự định chào hàng một loại xe tự hành, nhưng phải đợi đến năm 2021. Chiếc xe này sẽ sử dụng rất nhiều công nghệ khác

với những gì hiện có trên chiếc Tesla Model S.

“Hôm nay, chúng ta đang đứng trước ngưỡng cửa của một cuộc cách mạng mới” - Harald Kruger, Giám đốc điều hành của BMW - tuyên bố trong một cuộc họp báo tại Munich. Theo ông, vụ va chạm của chiếc Tesla S là sự cố “thực sự đáng buồn” và BMW sẽ cần vài năm tới để hoàn thiện hệ thống lái tự động của mình. “Hiện các công nghệ này vẫn chưa sẵn sàng để đưa vào sản xuất” - ông nhận định.

Nhà sản xuất ô tô lớn nhất thế giới Toyota vốn là tay chơi có nghề trong cuộc đua chế tạo xe tự hành. Năm ngoái, hãng tuyên bố đầu tư 1 tỷ USD cho các nghiên cứu cơ bản về xe hơi tại thung lũng Silicon, tập trung vào các chức năng “thiên thần gác cửa” nhằm giúp tài xế tránh sai sót thay vì làm thay công việc của tài xế.

Hãng xe Tesla mới chỉ cung cấp tính năng tự vận hành kể từ mùa thu 2015. Trao đổi về tình huống tử vong của Joshua Brown, hãng này cho rằng bản thân hệ thống không nhằm đến việc giành hết quyền kiểm soát chiếc xe và các tài xế luôn cần để tay lên vô lăng cũng như đặt bản thân trong trạng thái tập trung.

Quan điểm này đã nhấn mạnh sự khác biệt trong cách tiếp cận giữa các công ty đang tham gia cuộc đua công nghệ xe tự lái.

Joshua Brown đã chết bởi chiếc Tesla Model S tự lái đâm vào xe tải đầu kéo.

Ảnh: Dispatch

“Các nhà sản xuất ô tô và các hãng công nghệ vẫn cần phải thực hiện ‘hàng trăm ngàn hoặc hàng triệu kilômét thử nghiệm, mô phỏng và xác minh’ trong các điều kiện thử nghiệm nhân tạo trước khi khẳng định được rằng công nghệ của mình là an toàn”
- Amnon Shashua -
Chủ tịch Công ty Mobileye.

CẦN THÊM HÀNG TRIỆU KILÔMÉT THỬ NGHIỆM

Khác với Toyota, một số hãng như Ford Motor, Google, Volvo... đặt ra mục tiêu cung cấp cho khách hàng những chiếc xe có khả năng vận hành hoàn toàn tự động, đảm bảo an toàn mà không cần đến sự can thiệp của con người. Loại xe này được các nhà kỹ thuật gọi là hình thức lái xe tự động cấp 4.

Để thấy các công ty này không đi theo đường lối bán tự động - tức cấp độ 3 - là công nghệ cho phép

điều khiển chiếc xe trên các quãng đường nhất định trong một số điều kiện, nhưng luôn đòi hỏi người lái sẵn sàng giành lại quyền kiểm soát xe khi cần.

Đối với một hệ thống bán tự động như kiểu Tesla, khi hệ thống này được kích hoạt, tài xế để có cảm giác rằng họ được phép giảm bớt sự tập trung. Bản thân nạn nhân Joshua Brown cũng như một số người sở hữu xe Tesla Model S khác từng đăng các video, trong đó tài xế không hề động đến

vô lăng. Thậm chí có lái xe còn trèo xuống ghế sau khi xe đang chạy.

“Theo kinh nghiệm của tôi thì công nghệ này không an toàn tuyệt đối, trừ khi chúng ta đi trên các tuyến đường cao tốc có bảo vệ. Nó có thể tạo cảm giác an toàn không có thực. Chúng ta cảm thấy thoải mái và nghĩ rằng mình có thể bỏ tay khỏi vô lăng, trong khi trên thực tế là không được phép. Do đó, hệ thống này nên được gọi là ‘tự động hỗ trợ lái xe’ hơn là ‘hệ thống tự hành’ - Pete Cordaro, người đã đặt mua 2 chiếc Model 3 compact - nói.

Ngay cả Amnon Shashua - một nhà quản lý có công nghệ được sử dụng trong tính năng tự vận hành của Tesla - cũng khẳng định ông chưa nghĩ đã đến thời của xe tự lái.

Shashua là đồng sáng lập và chủ tịch của Mobileye - một công ty Israel chuyên sản xuất camera và công nghệ cảm biến. Theo thông tin trên

trang web của Tesla, hãng này đang sử dụng các cấu kiện của Mobileye, nhưng bản thân hệ thống tự vận hành trong chiếc Model S thì do chính Tesla phát triển.

Mobileye cùng với nhà sản xuất chip vi tính Intel đang cộng tác với BMW để phát triển chiếc xe tự lái mà nhà sản xuất xe hơi hàng đầu nước Đức dự kiến sẽ trình làng vào năm 2021. Chiếc xe của BMW mà Mobileye đang cộng tác chế tạo sẽ có khả năng tự vận hành trên đường cao tốc, nhưng không nhất thiết có tính năng đó trong điều kiện giao thông đô thị phức tạp.

“Các nhà sản xuất ô tô và các hãng công nghệ vẫn phải thực hiện hàng trăm ngàn hoặc hàng triệu kilômét thử nghiệm, mô phỏng và xác minh trong các điều kiện thử nghiệm nhân tạo trước khi khẳng định công nghệ của mình an toàn” - Shashua nhận định.

LÊ NGỌC (Tổng hợp)

Intel mua startup trí tuệ nhân tạo Nervana

Hãng sản xuất chip hàng đầu thế giới Intel vừa quyết định mua công ty khởi nghiệp chuyên về trí tuệ nhân tạo Nervana. Đây là động thái nhằm tăng cường các dự án máy tính học sâu (deep learning), trí tuệ nhân tạo (AI) và đặc biệt là sản xuất chip.

Theo các chuyên gia, máy tính tự học có thể sẽ tạo ra cuộc cách mạng lớn hơn cả cách mạng điện toán đám mây. Phó Chủ tịch Intel Jason Waxman dự đoán, con người sẽ

sớm chuyển từ các thiết bị chỉ cần nối mạng sang các thiết bị có thể kết nối và nói chuyện được với nhau.

Một trong những thách thức lớn của Intel hiện tại là đưa được trí tuệ nhân tạo vào con chip của mình, vào trung tâm dữ liệu và thị trường đại chúng. Với việc thôn tóm Nervana, Intel sẽ sớm đẩy mạnh việc tạo ra bộ xử lý ổn định, mạnh mẽ hơn. Được biết, 97% các máy chủ đang hỗ trợ máy tính tự học được trang bị bộ vi xử lý Intel.

“Sau sáp nhập, Nervana vẫn sẽ nỗ lực phát triển các sản phẩm hiện có gồm khung học sâu Nervana Neon, nền tảng học sâu Nervana và phần cứng học sâu Nervana Engine” - ông Naveen Rao, Giám đốc điều hành và đồng sáng lập của Nervana - tiết lộ. Nervana sẽ tiếp tục hoạt động với trụ sở chính ở San Diego (Mỹ) và các thành viên công ty hy vọng cơ cấu nhân sự sẽ không bị thay đổi.

Nervana được thành lập

năm 2014, chuyên về phần cứng và phần mềm cho máy tính tự học nhờ kết hợp tốt các tiến bộ trong khoa học thần kinh, kỹ thuật máy tính và máy tính tự học. Các sản phẩm của công ty giúp khách hàng dễ dàng hơn trong việc quản lý dữ liệu, lập trình...

Thương vụ này chưa được Intel công bố chính thức. Theo tờ Recode, thỏa thuận có giá trị lên tới 400 triệu USD.

THANH THÙY
(Theo Slashgear)

Phó Chủ tịch Intel Diane Bryant (trái) cùng Naveen Rao - Giám đốc điều hành Nervana.

Ảnh: Intel

Khách hàng sẽ quên hàng tốt, chỉ nhớ sản phẩm đẹp

Đẹp chứ không phải tốt hay rẻ mới là yếu tố quan trọng nhất tạo ra mối quan hệ bền vững giữa nhà sản xuất với người tiêu dùng, giúp mang đến những khách hàng trung thành với sản phẩm. Điều này đã được khoa học và thực tế chứng minh.

MUA HÀNG VÌ TÍNH THẨM MỸ

Đẹp hay rẻ mới là yếu tố quyết định sự lựa chọn của người tiêu dùng? Đây vẫn là một chủ đề được tranh luận sôi nổi. Trong thực tế, rất nhiều sản phẩm không hề rẻ - điển hình như iPhone của hãng Apple - vẫn thu hút đông đảo người mua. Điều này cho thấy, yếu tố thiết kế, thẩm mỹ nhiều khi là sự lựa chọn đầu tiên của khách hàng.

Mới đây, nhóm nghiên cứu của Đại học bang San Francisco (Mỹ) khảo sát quan điểm lựa chọn của 700 khách hàng đối với 30 mẫu xe hơi cỡ nhỏ dựa trên các yếu tố như phong cách, thiết kế, giá cả và sự an toàn. Kết quả là khách hàng thường đánh giá cao yếu tố thẩm mỹ, tạo ra cảm xúc hơn là giá cả hay mức tiêu thụ nhiên liệu.

"Qua thời gian, khách hàng có thể nhanh quên các yếu tố chức năng của sản phẩm, nhưng sẽ yêu mến thương hiệu có các sản phẩm đẹp" - Minu Kumar, thành viên nhóm nghiên cứu - nói. Theo ông, người tiêu dùng có xu hướng ủng hộ các thương hiệu có thiết kế độc đáo, ưa nhìn. Điều đó cũng lý giải vì sao các sản phẩm của Apple được ưa thích.

Tim Brown - Giám đốc điều hành của hãng đổi mới và thiết kế IDEO - thừa nhận Apple có ảnh hưởng lớn tới phong cách thiết kế sản phẩm công nghiệp. Thành công của Apple với huyền thoại thiết kế Steve Jobs đã đem lại nét đẹp không còn phải nghi ngờ và tạo ra cảm xúc trải nghiệm độc đáo cho người dùng. Sản phẩm của Apple ăn khách hơn bất kỳ công ty nào khác, đây thiết kế sản phẩm thành một trong những nguyên tắc thương mại quan trọng nhất thế kỷ 21.

"Trong thiết kế, nếu tập trung nhiều hơn vào tính thẩm mỹ của sản phẩm, bạn có thể tạo ra sự kết nối của người tiêu dùng với thương hiệu, tạo ra sự trung thành và mối quan hệ bền vững hơn với người tiêu dùng" - Kumar nói.

THIẾT KẾ ĐẸP KHÔNG CHỈ LÀ ƯA NHÌN

Không phải ai cũng hiểu rằng bí quyết làm đẹp có chiều sâu của sản phẩm Apple đến từ sự kết hợp cả nét thẩm mỹ ngoại hình và nét đẹp của cách hoạt động, chứ không chỉ hào nhoáng bên ngoài.

"Hầu hết mọi người hiểu sai rằng thiết kế là những gì người ta nhìn thấy. Các

Một góc phòng thí nghiệm thiết kế âm thanh của Apple ở Mỹ.

Ảnh: Wired.com

nhà thiết kế được đưa cho chiếc hộp gỗ dán với yêu cầu hãy làm nó trông thật tốt. Đó không phải những gì chúng tôi nghĩ về thiết kế. Sản phẩm được thiết kế không chỉ là những gì nhìn thấy và cảm thấy. Thiết kế còn là cách sản phẩm hoạt động như thế nào" - Steve Jobs từng nói.

Để đưa các ý tưởng thiết kế đẹp vào thực tiễn, sự kết nối hài hòa giữa nhà thiết kế và kỹ sư chế tạo hết sức quan trọng. Bangle - thuộc đội thiết kế của hãng xe BMW - cho biết, trong thực tế sự kết nối này không phải lúc nào cũng dễ dàng bởi sự khác biệt về công việc của hai bên.

"Nhà thiết kế nhìn sự hoàn hảo như một cái gì đó phù du, một đối tượng tinh thần cần đạt qua các giai đoạn; nhưng với các kỹ sư, sự hoàn hảo là hoàn hảo về mặt vật lý và kích thước, một cái gì đó cần

được làm ngay ở lần đầu tiên" - Bangle chia sẻ.

Muốn khắc phục sự khác biệt giữa một bên là sự nhạy cảm thiên về cảm xúc và một bên là lý trí, Bangle cho rằng việc sử dụng ngôn ngữ phù hợp khi đưa bản mẫu thiết kế cho các bên liên quan trong quá trình chế tạo sản phẩm hết sức quan trọng. Có như thế, nhà sản xuất mới hiểu được bản mẫu thiết kế và đảm bảo được yếu tố thẩm mỹ.

Xét cho cùng, yếu tố thẩm mỹ của sản phẩm nhằm tới đích cuối cùng là phục vụ người tiêu dùng. Theo Nathan Crilly - thuộc Trung tâm Thiết kế kỹ thuật Đại học Cambridge (Anh), để sản phẩm có thiết kế ấn khách, cần nghiên cứu gu thẩm mỹ của người tiêu dùng và người tiêu dùng phải có được tiếng nói trong chính quá trình thiết kế sản phẩm.

"Qua thời gian, khách hàng có thể nhanh quên các yếu tố chức năng của sản phẩm, nhưng họ sẽ yêu mến thương hiệu nếu thương hiệu đó có các sản phẩm đẹp" - Minu Kumar.

"Thế giới của người tiêu dùng cho thấy sản phẩm được nhìn như thế; chứ không phải như những gì bạn nghĩ" - Nathan Crilly nhấn mạnh.

Tuy nhiên, đây cũng là một công việc khó khăn về chi phí và thời gian. Ngoài ra, có thể do đa số người tiêu dùng không muốn nhìn thấy sản phẩm ở giai đoạn quá sớm, các nhà thiết kế có thể chỉ chọn một mẫu với quy mô nhỏ đại diện về mặt nhân khẩu học để có thể đánh giá thử.

Theo các chuyên gia, tính thẩm mỹ được xem

là yếu tố then chốt quyết định sự thành công trong thương mại hóa sản phẩm. Thậm chí, nó còn tạo dựng nên thương hiệu và hồn cốt của sản phẩm.

"Không có thẩm mỹ, thiết kế có thể chỉ là sự lặp lại nhằm chần chừ của khuôn sáo quen thuộc hay một cuộc tranh giành hoang dã đối với sự mới lạ. Không có thẩm mỹ thì hình thức không có nội dung thể hiện hoặc nội dung cũng không có một hình thức ý nghĩa" - Paul Rand, chuyên gia về thiết kế đồ họa nổi tiếng - nói.

VĂN BIÊN

Đổi mật khẩu thường xuyên rất nguy hiểm

Thay đổi mật khẩu vài tháng một lần là một yêu cầu về mặt an ninh được thực hiện thường xuyên và rộng khắp trên toàn thế giới từ trước đến nay. Đáng tiếc rằng điều này lại dẫn đến một trong những sai lầm lớn nhất.

Lorrie Cranor - kỹ thuật viên trưởng Ủy ban Thương mại Mỹ - vừa khiến tất cả "ngã ngửa" khi phá vỡ huyền thoại này tại một hội nghị an ninh ở Las Vegas (Mỹ). Theo ông, yêu cầu thay đổi mật khẩu định kỳ có thể khiến mật khẩu trở nên kém an toàn. Lý do là khi được yêu cầu

đổi mật khẩu, hầu hết mọi người chỉ thêm vài thay đổi nhỏ vào mật khẩu cũ. Họ có thể đổi một chữ cái thường thành ký tự hoa hay thêm một chữ cái, ví dụ như "Pumpkin77!", thành "pUmpkin77!", hay "puMpkin77!...". Các nhà nghiên cứu gọi những thủ thuật nhỏ này là "sự biến đổi" và tin tặc rất có ý thức khai thác nó. Nhiều chương trình bẻ khóa mật khẩu được xây dựng dựa trên những biến đổi này nhằm dự đoán tình huống và thói quen của họ.

"Các nhà nghiên cứu cho biết nếu mọi người phải

đổi mật khẩu 90 ngày một lần, họ có xu hướng dùng cùng một môtip và làm những gì mà các chuyên gia bảo mật gọi là "sự biến đổi". Họ đổi mật khẩu cũ bằng cách thêm một chi tiết nhỏ và cho ra đời mật khẩu mới" - Cranor cho biết trên tờ Ars Technica.

Kết luận kể trên được ông Cranor tiết lộ dựa trên kết quả nghiên cứu từ năm 2010 với bộ dữ liệu là 7.700 tài khoản được yêu cầu thay đổi mật khẩu thường xuyên. Các nhà nghiên cứu cho biết, họ có thể viết một chương trình hack được những tài

khoản kiểu đó dựa trên việc phân tích những thay đổi về mật khẩu của người dùng.

Chuyên gia bảo mật nổi tiếng Bruce Schneier người Mỹ hoàn toàn tán đồng với nhận định này. "Trước nay tôi luôn khuyến cáo rằng lời khuyên an toàn kiểu đó là rất tệ, nó khuyến khích người dùng sử dụng các mật khẩu ít an toàn".

Điều đó không có nghĩa rằng không bao giờ thay đổi mật khẩu là một ý tưởng tốt. Nhưng theo các chuyên gia bảo mật, việc thay đổi mật khẩu chỉ

Việc thay đổi mật khẩu định kỳ không giúp tài khoản an toàn hơn.

Ảnh: iheart

thực sự phát huy hiệu quả tối đa nếu mật khẩu mới dài và phức tạp hơn so với mật khẩu cũ. Đáng tiếc là phần lớn mọi người đều

chọn những mật khẩu mới với yếu tố ưu tiên là dễ nhớ hơn là mức độ an toàn.

NGỌC ÁNH
(Theo Digitaltrends)

NAN RO RI THONG TIN TRONG THOI DAI KET NOI:

Mất tài sản trí tuệ khi nhân viên nghỉ việc

Chuyện hãng thép BlueScope thiệt hại lớn về tài sản trí tuệ khi một nhân viên quan trọng nghỉ việc là loại rủi ro mà các doanh nghiệp phải sẵn sàng đối mặt và đối phó trong thời đại công nghệ số với tính kết nối ngày càng cao.

CHAO ĐẢO VÌ CỤU NHÂN VIÊN

Trước khi Chinnari Sridevi "Sri" Somanchi rời Công ty thép BlueScope (Australia) tháng 6/2015, điện thoại của nữ giám đốc phát triển phần mềm này bận bất thường, đến mức cuộc họp sa thải bà phải hoãn đến 2 giờ. Điều lúc đó BlueScope không biết (và đến nay cũng chỉ là giả định) là Somanchi đã dùng khoảng thời đó để tải xuống nhiều bí mật quan trọng về hoạt động tài chính của công ty. Đó là các thông tin "rất nhạy cảm và có giá trị về thương mại" - theo BlueScope, và nhiều đoạn mã được cho là bị tải xuống ngay trước buổi họp sa thải.

Tháng 9/2015, Somanchi được cho là đã sử dụng các thông tin thu thập một cách bất hợp pháp để được tuyển vào vị trí giám đốc sáng tạo của NS BlueScope - công ty liên doanh giữa tập đoàn thép Nhật Bản Nippon Steel and Sumitomo và BlueScope Singapore. Không lâu sau khi Somanchi tiếp nhận vị trí mới, hãng thép điều tra các cáo buộc về hành

vi bất chính của bà. Dịp năm mới 2016, luật sư của BlueScope thuyết phục được Tòa án liên bang can thiệp khẩn cấp nhằm ngăn Somanchi chuyển thông tin cho bất kỳ bên nào khác và buộc bà giao nộp máy tính, các thiết bị lưu trữ để giám định tư pháp. Somanchi bị sa thải vào tháng 1/2016.

Với doanh thu hằng năm 45 tỷ USD, việc đánh mất các phần mềm đã được thiết kế chuyên biệt vào tay đối thủ cạnh tranh có thể dẫn đến thiệt hại nặng nề cho BlueScope. Do vậy, hãng chỉ nhằm đến mục tiêu bảo vệ dữ liệu chứ không tìm cách phạt nhân viên cũ, bởi "khoản bồi thường" sẽ không giúp các thông tin mật trở lại trạng thái bí mật được nữa.

"Một vấn đề nữa cần đặt ra là những thiệt hại mà hành vi của Sri Somanchi có thể sẽ gây ra đối với các cơ hội đăng ký bản quyền của BlueScope trong tương lai, bởi hiện mọi người đều đã biết các công nghệ này nằm trong tay của một nhân viên cũ không hài lòng với công ty và đã trở thành nhà thầu độc lập" - Crimmins viết.

Án cấp tài sản trí tuệ là tệ nạn rộ trong thời đại kết nối. Ảnh nhỏ: Bà Somanchi - kẻ gây thiệt hại lớn cho BlueScope.

Ảnh: Huffpost

"Hoạt động gián điệp kinh tế và gián điệp mạng là một vấn đề toàn cầu và chúng ta vẫn chưa nỗ lực đủ nhiều để quản lý rủi ro" - James A. Lewis - nghiên cứu viên chính của CSIS.

CÁCH BẢO VỆ TÀI SẢN TRÍ TUỆ

Theo Trung tâm Nghiên cứu quốc tế và chiến lược (ISIS) ở Washington, thiệt hại hằng năm do hoạt động gián điệp kinh tế và gián điệp mạng là khoảng 445 tỷ USD, tức gần 1% thu nhập của nhân loại. Các thông tin bị đánh cắp nhiều nhất gồm danh sách khách hàng, kế hoạch kinh doanh, quy trình R&D, danh mục giá cả và thông

tin dự án mới. Năm 2013, Mỹ, Đức và Trung Quốc thiệt hại tổng cộng 200 tỷ USD. Mỹ và Trung Quốc chịu thiệt hại ở mức 0,5% tỷ trọng kinh tế, trong khi con số này tại Đức là 1,6%.

"Hoạt động gián điệp kinh tế và gián điệp mạng là một vấn đề toàn cầu và chúng ta vẫn chưa nỗ lực đủ nhiều để quản lý rủi ro" - James A. Lewis - nghiên cứu viên CSIS - nhận định.

Trước tình hình đó, các chuyên gia về sở hữu trí

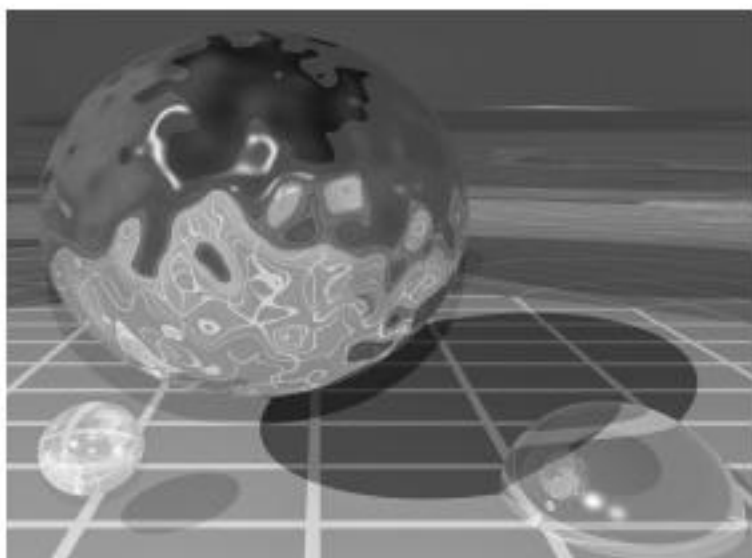
tuệ của hãng luật Coleman Greig, Australia đưa ra 5 lời khuyên giúp bảo vệ tài sản vô hình. Đầu tiên, doanh nghiệp cần đảm bảo rằng tài sản trí tuệ của mình được bảo vệ thích đáng bằng các công cụ thương hiệu hoặc bản quyền. Tiếp đến, cần đảm bảo các hợp đồng lao động và chính sách nội bộ phải khẳng định rõ người lao động có trách nhiệm bảo vệ thông tin đó cả sau quá trình làm việc. Cần kiểm soát việc sử dụng các thiết bị điện tử, đặc biệt là thiết bị cá nhân của nhân viên. Thứ ba, cần nắm chính xác nhân viên nào có quyền truy cập thông tin gì, ai sử dụng thiết bị nào, đảm bảo chỉ người cần biết mới có quyền truy cập. Thứ tư,

nếu mối quan hệ với một nhân viên nắm quyền truy cập nhiều thông tin nhạy cảm xấu đi, cần tiến hành các biện pháp chủ động để giới hạn khả năng truy cập thông tin của họ. Cuối cùng, nếu nhân viên đó phải rời đi, cần đảm bảo rằng tất cả các công cụ họ dùng truy cập hệ thống đã được tắt. Những nhân viên có kiến thức tốt về IT và lập trình vẫn có thể lấy được thông tin hoặc làm hư hại hệ thống sau khi nghỉ việc.

Không còn cách nào khác, khi thời đại kết nối thông tin đồng nghĩa với sự đe dọa an toàn thông tin bất kỳ lúc nào, doanh nghiệp buộc phải có chính sách hiệu quả để bảo vệ tài sản trí tuệ của mình.

LÊ NGỌC

Phát hiện một hình thức mới của ánh sáng

Hình ảnh mô phỏng ánh sáng bị bắt trên bề mặt vật liệu tổ 13pô. Ảnh: Imperial.ac.uk

Trường Cao đẳng Hoàng gia London (Anh) vừa tuyên bố có thể tạo ra một hình thức mới của ánh sáng chưa từng được biết đến, ảnh hưởng rất lớn tới nhận thức của loài người về ánh sáng.

Với vật liệu thường, ánh sáng tương tác với toàn bộ hạt electron có trên bề mặt và bên trong vật liệu đó; nhưng với việc mô hình hóa hành vi của ánh sáng và với cách cách điện topo

mới được tìm ra, nhóm nghiên cứu đã phát hiện ánh sáng có thể tương tác chỉ với một electron trên bề mặt vật liệu.

Điều này sẽ tạo ra sự kết hợp một số tính chất của ánh sáng và electron, rất hứa hẹn về ứng dụng. Thông thường, ánh sáng di chuyển theo đường thẳng và dừng lại khi gặp một khiếm khuyết của vật liệu; nhưng khi kết hợp với electron, ánh sáng có

thể trượt theo bề mặt của vật liệu ngay cả ở những điểm bề mặt không hoàn hảo. Nếu ứng dụng điều này vào các mạch quang tử, mạch sẽ mạnh mẽ và ít gián đoạn hơn.

"Nghiên cứu sẽ tác động lớn tới cách nhận thức về ánh sáng. Chất topo chỉ được phát hiện vào thập niên trước, nhưng đã đem lại cách thức mới để khám phá các khái niệm quan trọng trong vật lý học" -

tiến sỹ Vincenzo Giannini - thành viên nhóm nghiên cứu - nói. Ông tin rằng, từ nghiên cứu này có thể tạo ra một hình thức mới của ánh sáng, giúp dễ dàng quan sát hiện tượng vật lý lượng tử có các hạt nhỏ hơn nguyên tử ngay ở nhiệt độ phòng thay vì nhiệt độ siêu lạnh. Nhóm đang thí nghiệm để biến điều này thành hiện thực.

VĂN DƯƠNG
(Theo Nature)

Bán kỷ vật Mặt trăng 995\$ do lỗi văn thư

Chiếc túi mà các phi hành gia trên tàu vũ trụ Apollo 11 dùng đựng mẫu vật khi trở thành những người đầu tiên đặt chân lên Mặt trăng vào tháng 6/1969 đã bị Chính phủ Mỹ bán với giá... 995USD. Vì sao một hiện vật quan trọng như vậy đối với khoa học vũ trụ lại có thể bị đem bán và với giá rẻ mạt?

Chiếc túi được thu thập trong một cuộc điều tra hình sự đối với Max Ary - cựu Giám đốc Trung tâm Vũ trụ Kansas Cosmosphere (Mỹ). Chuyện bắt đầu khi trung tâm phát hiện sai phạm trong kiểm kê nội bộ năm 2003. Các cuộc điều tra sâu hơn cho thấy, một số mục bị xóa khỏi bộ sưu tập của trung tâm và bị đem bán không đúng quy định. Ông Max Ary bị kiện ra tòa.

Trong suốt phiên tòa, các nhà điều tra cho biết hàng trăm hiện vật và kỷ vật liên quan đến các chuyến du hành vũ trụ đã biến mất - trong đó có một số mượn từ Cơ quan Hàng không và Vũ trụ Mỹ (NASA). Một trong những kỷ vật quan trọng nhất là chiếc túi đựng mẫu vật của các phi hành gia tàu

Apollo 11. Chiếc túi này được tìm thấy trong một hộp lưu trữ trong nhà để xe của Max Ary, trong một cuộc khám xét chính thức được tiến hành năm 2003.

Max Ary bị xét xử và kết án 3 năm tù giam vì tội ăn cắp và bán hiện vật. Ông này cũng phải trả số tiền bồi thường lên tới 132.274USD vào tháng 11/2005. Bản cáo trạng liên bang tuyên bố Max Ary đã thu được khoảng 180.000USD tiền bán các mặt hàng được đánh giá cao, trong đó có một chiếc áo thun của phi hành gia vũ trụ, một bảng điều khiển của chiếc thuyền cơ của tổng thống Mỹ (Air Force One), một van nước của tàu Apollo 12 và một bộ phận thuộc đầu quả tên lửa.

Tuy nhiên điều đáng nói

Chiếc túi vô giá hiện là trung tâm của một tranh chấp pháp lý chỉ vì lỗi văn thư.

Ảnh: NASA

là ở chỗ, năm 2015 - tức là 10 năm sau khi Ary bị kết án - chiếc túi của phi hành gia đã vô tình bị đem bán cho Nancy Carlson - một người dân bang Illinois - trong một cuộc đấu giá của Chính phủ Mỹ. Carlson đã mua chiếc túi này với giá 995USD và Trung tâm Không gian vũ trụ Johnson chính là nơi đóng dấu chứng thực cho phép vận

chuyển món hàng này.

Sau đó, NASA phát hiện sự việc và thông báo không cho phép bán những chiếc túi thuộc sứ mệnh Apollo 11. Điều đó khiến Carlson đâm đơn kiện cơ quan này vào tháng 6 vừa qua tại một tòa án liên bang, đồng thời quyết đòi lại chiếc túi mà ông cho là thuộc quyền sở hữu của mình.

Các quan chức Mỹ nói rằng sự nhầm lẫn xảy ra bởi một lỗi văn thư nội bộ. Cụ thể, một chiếc túi khác đã bị gán mã số tương tự chiếc túi thuộc sứ mệnh Apollo 11. Công tố viên liên bang muốn thẩm phán liên bang đã xử lý vụ án hình sự của Ary hủy bỏ vụ giao dịch và hoàn lại tiền mua túi cho Carlson.

Được biết trước đó, Ary

đã bán đấu giá một chiếc túi tương tự của tàu vũ trụ Apollo 17 năm 2001 với giá 24.150USD, nhưng sau đó các nhà điều tra đã thu hồi được vật phẩm này.

Về phần mình, Ary vẫn luôn tuyên bố ông đã vô tình để lẫn hiện vật của bảo tàng với những vật thuộc bộ sưu tập cá nhân của mình.

LÊ MAI (Theo Phys)

THỬ SỨC CÙNG KHOA HỌC

Chuẩn bị

- 6 mẫu giấy hình chữ nhật 20 cm x 30 cm
- 01 bìa các tông
- Đồ vật (nhẹ hơn 8 kg)
- Kéo
- Băng dính.

Ghi nhớ

Kết cấu hình trụ khỏe và chắc chắn. Kết cấu này giúp lực được dàn đều trên bề mặt vật liệu và hạn chế được điểm yếu.

Ghi chép

1. Đặt lần lượt vật nhẹ nhất đến vật nặng nhất để ước lượng cân nặng tối đa mà kết cấu có thể chịu được.
2. Thay đổi số lượng "trụ" rồi kẻ bảng ghi lại cân nặng tối đa đối với một số lượng "trụ".

CHỈ THỰC HIỆN KHI CÓ SỰ GIÁM SÁT CỦA NGƯỜI LỚN

Giấy: mỏng mà CHẮC!?

Thực hiện bởi: Câu lạc bộ PYHA và SOS
Trường THPT Chuyên Hà Nội - Amsterdam

1 Cuộn các mẫu giấy lại thành hình trụ đứng

4 Phần "trụ" nên nằm ở chính giữa miếng bìa

2 Dùng băng dính để cố định chắc chắn

5 Thứ đặt lần lượt các đồ vật lên giữa miếng bìa

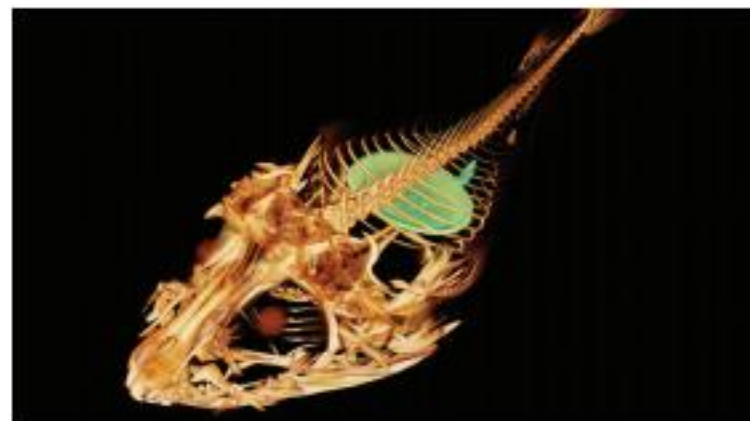

3 Xếp "trụ" thành hai hàng rồi đặt miếng bìa lên

6 Mặc dù làm bằng giấy, "trụ" vẫn đỡ được đồ vật

"Tóm gọn" mọi loài cá bằng chụp CT

Một bức ảnh chụp CT loài cá của Adam Summers.

Ảnh: UW

Giáo sư Adam Summers thuộc Đại học Washington (UW) đang thực hiện một dự án đầy tham vọng: Quét và số hóa hình ảnh của tất cả các loài cá trên Trái đất. Mục tiêu của ông là lập một trung tâm thông tin về hình thái tất cả các loài cá trên thế giới, biến đây thành nơi các nhà khoa học tìm tới mỗi khi nghiên cứu hình thái, cấu trúc của sinh vật thủy sinh.

Nhiệm vụ không hề đơn giản, bởi có đến 25.000 loài cá trên Trái đất. Ông Summers đã lắp đặt một

máy chụp cắt lớp vi tính (CT) tại cơ sở nghiên cứu nhằm giúp ông quét và ghi lại hình ảnh của tất cả các loài cá bằng kỹ thuật số. Hiện họ mới số hóa được hơn 500 loài cá và đang lên kế hoạch thu thập thêm hàng nghìn loài nữa cho cơ sở dữ liệu của mình. Summers cũng mời các đồng nghiệp khác thực hiện công việc tương tự để xây dựng một bộ sưu tập hoàn thiện.

Ông Summers mô tả công việc của mình chủ yếu tập trung vào lĩnh vực

sinh học, cụ thể hơn là mô phỏng sinh học. Ông dự định sẽ sử dụng hiểu biết của mình về cách cơ thể động vật hoạt động trong các điều kiện nhất định để phát triển những công nghệ có thể sử dụng được nhằm giải quyết các vấn đề về kỹ thuật.

Trong những năm qua, ông Summers đã có thể phát triển các kỹ thuật khác nhau cho phép ông quét được nhiều mẫu cá. Điều này giúp ông giảm thời gian dự kiến thực hiện dự án từ 50 năm xuống chỉ còn một vài năm.

Theo Summers, hệ thống cơ sở dữ liệu này sẽ được cung cấp miễn phí cho các nhà khoa học, giúp họ có thêm kênh thông tin phục vụ nghiên cứu. Đây là điều rất đáng kể bởi lẽ việc chụp CT khá đắt đỏ - khoảng 500-2.000USD cho mỗi lần thực hiện.

THANH THÙY
(Theo NPR)